

Zarządzenie Nr 67/2017
Prezydenta Miasta Rzeszowa
z dnia 30 czerwca 2017 r.

w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku
Urzędu Miasta Rzeszowa - Plac Ofiar Getta 7 w Rzeszowie

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017r., poz. 736), w związku z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 roku, nr 109, poz.719),

zarządza się, co następuje

§1

W celu określenia sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia na terenie i w budynku biurowym Urzędu Miasta Rzeszowa usytuowanym przy Placu Ofiar Getta 7 w Rzeszowie, wdrażam Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

Zobowiązuję wszystkich pracowników do zapoznania się z treścią Instrukcji oraz do stałego przestrzegania zawartych w niej ustaleń.

§3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Rzeszowa

Tadeusz Ferenc

Zatwierdzam

**PREZYDENT
MIASTA RZESZOWA**

Tadeusz Ferenc

3.0. CZE. 2017

/pieczęć, podpis, data/

Załącznik
do Zarządzenia nr 67/2017
Prezydenta Miasta Rzeszowa
z dnia 30 czerwca 2017r.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

BUDYNKU BIUROWEGO URZĘDU MIASTA RZESZOWA

RZESZÓW PLAC OFIAR GETTA 7

Opracowano na podstawie § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz.563)

Opracowanie:

„STRAŻAK” Łukasz Skąła

Zaczermie 669, 36-062 Zaczermie
NIP: 5170052576 REGON: 181160683
tel.: 608 577 894 e-mail: skalalukasz@wp.pl

PIECZEĆ FIRMOWA WYKONAWCY

INŻYNIER POŻARNICTWA

mgr inż. Łukasz Skąła

UPR. 6418/2009 SGSP Warszawa
tel.: 608 577 894

PIECZEĆ I PODPIS

Czerwiec 2017

ARKUSZ DOKONYWANYCH AKTUALIZACJI TREŚCI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej **raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania budynku, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każda aktualizacja powinna być wpisywana w poniższą tabelę.

Lp.	Data	Uwagi	Imię i nazwisko / pieczęć oraz podpis osoby dokonującej aktualizacji
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

SPIS TREŚCI

1. Podstawa, cel i zakres instrukcji.....	5
2. Definicje i określenia.....	7
3. Warunki techniczne budynku.....	11
3.1. Charakterystyka ogólna obiektu.....	11
3.2. Liczba kondygnacji, kwalifikacja wysokościowa.....	11
3.3. Powierzchnia i kubatura.....	11
3.4. Parametry pożarowe materiałów.....	12
3.5. Odległość od obiektów sąsiadujących.....	12
3.6. Kwalifikacja pożarowa.....	12
3.7. Przewidywana liczba osób.....	12
3.8. Strefy pożarowe.....	13
3.9. Gęstość obciążenia ogniowego.....	13
3.10. Klasa odporności pożarowej budynku.....	13
3.11. Klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budynku.....	13
3.12. Ocena zagrożenia wybuchem.....	14
3.13. Warunki ewakuacyjne.....	14
3.14. Zabezpieczenie p.poż. instalacji użytkowych.....	15
3.15. Urządzenia p.poż. i sprzęt gaśniczy.....	15
3.16. Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożarów.....	16
3.17. Drogi pożarowe.....	16
4. Charakterystyka zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie.....	16
4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.....	16
4.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru.....	17
4.3. Szczegółowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.....	17
4.3.1. Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych.....	18
4.3.2. Zapobieganie pożarom powstałym na skutek niewłaściwego obchodzenia się z cieczami i gazami palnymi.....	20
4.3.3. Zagrożenie związane z elektrycznością statyczną.....	21
4.3.4. Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów.....	21
4.3.5. Inne miejscowe zagrożenia.....	22
4.4. Warunki bezpieczeństwa pożarowego.....	23
4.4.1. Obowiązki Kierownika Oddziału Gospodarczego.....	24
4.4.2. Obowiązki wszystkich pracowników.....	25
4.4.3. Obowiązki osób prowadzących sprawy pracownicze.....	25

5. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń p.poż. i gańnic.....	26
5.1. Gańnice.....	26
5.2. System Sygnalizacji Pożaru.....	26
5.3. Przeciwpożarowa instalacja wodociągowa.....	28
5.4. Instalacja odgromowa.....	29
5.5. Instalacje elektryczne.....	31
5.6. Przewody wentylacyjne.....	33
5.7. Drzwi przeciwpożarowe.....	33
6. Zabezpieczenie przeciwpożarowe prac pożarowo - niebezpiecznych.....	34
6.1. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.....	34
6.2. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo.....	35
6.3. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo.....	36
7. Zasady postępowania w czasie zagrożenia oraz sprawdzenie organizacji ewakuacji.....	37
7.1. Instrukcja postępowania pracowników na wypadek pożaru.....	37
7.2. Instrukcja postępowania osób postronnych na wypadek pożaru.....	37
7.3. Podstawowe zasady zachowania się w czasie pożaru.....	37
7.4. Wykaz telefonów alarmowych.....	38
7.5. Organizacja ewakuacji.....	38
8. Szkolenia przeciwpożarowe.....	42
9. Odpowiedzialność za nie przestrzeganie przepisów z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.....	43
10. Wykaz załączników.....	45

1. Podstawa, cel i zakres opracowania

Podstawą opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego są postanowienia § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Zasadniczym celem niniejszego opracowania jest wskazanie przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, określenie wymagań ochrony przeciwpożarowej dla budynku biurowego Urzędu Miasta Rzeszowa, ustalenie zasad postępowania pracowników i użytkowników na wypadek pożaru oraz zakresu i terminów konserwacji (przeглядów) urządzeń i instalacji związanych z bezpieczeństwem pożarowym – odpowiednio do wymagań przepisów.

Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku definiuje ochronę przeciwpożarową jako kompleks zadań mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel/Zarządca obiektu i/lub terenu zobowiązany jest w szczególności do:

- przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażenia budynku w sprzęt pożarniczy, ratowniczy i środki gaśnicze oraz zapewnienia konserwacji i naprawy sprzętu;
- zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji;
- zaznajomienia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- przygotowania budynku do akcji ratowniczej oraz do ustalenia sposobu postępowania na wypadek pożaru.

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obejmuje swym zakresem:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony pożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;

- 8) plany obiektów z uwzględnieniem jego powierzchni, wysokości, liczby kondygnacji, odległości od obiektów sąsiadujących, obciążenia ogniowego, kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na kondygnacjach, podziału na strefy pożarowe, warunków ewakuacji, usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, usytuowania hydrantów zewnętrznych oraz dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych;
- 9) wskazania osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania budynku, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każda zmiana w Instrukcji powinna być wpisana do „Arkuszu dokonywanych aktualizacji treści Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego” (strona 2).

Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy i użytkownicy, bez względu na stanowisko i rodzaj wykonywanej pracy.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników innych podmiotów gospodarczych oraz osoby wykonujące okresowo działalność w zakresie usług i konserwacji urządzeń bądź instalacji na terenie budynku, a także świadczących usługi na terenie budynku.

Zapoznanie z Instrukcją pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Oświadczenie o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji zawiera załącznik nr 1. Oświadczenie (w formie wykazu tabelarycznego) powinno być przechowywane, jako załącznik Instrukcji, w dokumentacji pracownika nadzorującego sprawę ochrony przeciwpożarowej w budynku.

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiada **Kierownik Oddziału Gospodarczego**.

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są wszyscy pracownicy.

Instrukcję lub jej wyciąg (warunki ochrony przeciwpożarowej oraz plany ewakuacji) należy umieścić w miejscu zapewniającym możliwość natychmiastowego ich wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

2. Definicje i określenia

Ze względu na stosowanie w opracowaniu oraz w wielu przepisach Polskich Normach bądź wytycznych definicji, pojęć i określeń, których wyjaśnienie lub znaczenie jest niezbędne do zrozumienia szeregu wymagań przeciwpożarowych, a do których dostęp jest niejednokrotnie utrudniony dla osób korzystających z opracowania, zostały one przedstawione poniżej.

Obiektem budowlanym – wg definicji przedstawionych w Prawie budowlanym nazywa się:

- a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi;
- b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami;
- c) obiekt małej architektury.

Budynek – zgodnie z ustawą prawo budowlane, jest to obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej – rozumie się przez to budynek przeznaczony dla administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym lub wodnym, poczty lub telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy i socjalny.

Pożar – niekontrolowany i nie pożądany społecznie i ekonomicznie proces spalania przynoszący straty materialne lub straty w środowisku naturalnym, utratę życia lub zdrowia ludzi.

Proces spalania – reakcja fizyko-chemiczna, której towarzyszy wydzielanie ciepła i światła oraz produktów spalania w postaci dymu i popiołów.

Zapalenie – polega na równomiernym ogrzaniu materiału palnego do takiej temperatury, w której zapali się on samorzutnie w całej masie bez udziału tzw. punktowego bodźca energetycznego.

Samozapalenie – proces zachodzący w wyniku procesów biologicznych lub fizycznych i chemicznych (egzotermicznych) materiałów, przy czym samo nagrzewanie się materiałów a następnie ich zapalenie następuje bez zewnętrznego bodźca termicznego.

Temperatura zapłonu – jest to najniższa temperatura, przy której ciecz palna w określonych warunkach wydziela taką ilość palnych par, które nad powierzchnią tworzą z powietrzem mieszaninę zdolną po raz pierwszy zapalić się od iskry płomienia lub promieniowania cieplnego.

Temperatura samozapłonu – jest to najniższa temperatura, w której mieszanina substancji

z powietrzem ulega gwałtownemu spalaniu bez udziału dodatkowych czynników w postaci iskry lub płomienia.

Materiał trudno zapalny – jest to materiał, którego znormalizowane próbki w określonych warunkach badań poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego nie zapalają się płomieniem.

Materiał łatwo zapalny – jest to materiał, którego znormalizowane próbki w określonych warunkach badań poddane działaniu płomienia lub źródła promieniowania cieplnego zapalają się płomieniem, po usunięciu zaś źródła ciepła palą się dalej.

Zagrożenie wybuchem – rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.

Dolna i górna granica wybuchowości (DGW, GGW) – jest to najniższe i najwyższe stężenie palnego składnika w mieszaninie z powietrzem mierzone w % objętości lub w g/m^3 ; w przedziałach pomiędzy DGW a GGW mieszaniny są zdolne do wybuchowego spalania. Przy stężeniach niższych od DGW mieszaniny są niezapalne i nie wybuchowe (zbyt uboga mieszanina palnej substancji z tlenem-powietrze), powyżej zaś GGW nie wybuchają, jakkolwiek mogą być palne.

Miejscowe zagrożenie – rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego

i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie, lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Nadzwyczajne zagrożenie środowiska – polega na nagłym, jednorazowym (awaryjnym) wprowadzeniu do środowiska dużej ilości dawki substancji szkodliwych lub czynnika szkodliwego.

Strefa pożarowa – rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni. Strefę pożarową może stanowić budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone przepisami techniczno-budowlanymi. Powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli.

Gęstość obciążenia ogniowego – rozumie się przez to energię cieplną, wyrażoną w megadżulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących

się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadającą na jednostkę powierzchni, wyrażoną w metrach kwadratowych.

Klasa odporności pożarowej budynku – symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 roku, nr 75, poz.690, z późn. zm.), istnieje pięć klas odporności pożarowej budynków oznaczonych dużymi literami, w kolejności od najwyższej:

A, B, C, D, E; z wymaganej klasy odporności pożarowej wynikają wymagania dla elementów konstrukcyjnych budynku dotyczące klasy odporności ogniowej i stopnia rozprzestrzeniania ognia.

Klasa odporności ogniowej – symbol charakteryzujący odporność ogniową.

Odporność ogniowa – zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełnienia w określonym czasie wymagań dotyczących: nośności ogniowej (R) i/lub izolacyjności cieplnej (E) i/lub szczelności ogniowej (I) oraz innych wymaganych właściwości np. natężenie promieniowania (W), odporności na działanie mechaniczne (M), podawana w jednostkach czasu (minutach).

Stopień rozprzestrzeniania ognia – umowna klasyfikacja elementu konstrukcyjnego budynku ze względu na zachowanie się danego elementu w normalizowanych warunkach badania. W zależności od zachowania się badanej próbki elementy budynku klasyfikuje się jako: elementy (okładziny) nie rozprzestrzeniające ognia (NRO); elementy (okładziny) słabo rozprzestrzeniające ogień (SRO).

Kategoria zagrożenia ludzi – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:

- ZL I -zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, a nieprzeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się;
- ZL II -przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych;
- ZL III -użyteczności publicznej, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II;
- ZL IV -mieszkalne;
- ZL V -zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II.

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego – rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzeniania się pożarów.

Urządzenia przeciwpożarowe – rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru

lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub, przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Sieć wodociągowa zewnętrzna przeciwpożarowa – sieć z której pobiera się wodę do zasilania urządzeń gaśniczych w razie pożaru w tym hydrantów zewnętrznych.

Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru – woda przeznaczona do gaszenia pożarów oraz osłony obiektów zagrożonych przerzutem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży pożarnej z wodociągów, z punktów czerpania wody oraz z przeciwpożarowych zbiorników wodnych.

Hydrant zewnętrzny nadziemny lub podziemny – urządzenie na sieci wodociągowej, przeznaczony do pobierania z tej sieci wody do celów przeciwpożarowych przez jednostki straży pożarnej.

Stale urządzenia gaśnicze – rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.

Urządzenia do usuwania dymów lub gazów pożarowych – rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu – rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru.

Warunki ewakuacji – rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Podział budynków na grupy wysokości:

- **niskie (N)** – do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- **średniowysokie (SW)** – ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- **wysokie (W)** – ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie;
- **wysokościowe (WW)** – powyżej 55 m nad poziomem terenu.

Kierownik – Kierownik Oddziału Gospodarczego.

3. Warunki techniczne budynku

3.1. Charakterystyka ogólna obiektu

Przedmiotowy budynek biurowy został wybudowany w 1959 roku, jest obiektem 5 kondygnacyjnym (4 kondygnacje nadziemne), podpiwniczonym z nieużytkowym poddaszem. Budynek w kształcie prostokąta o wymiarach 38,87 m x 19,9 m. Budynek wykonany w technologii tradycyjnej, fundamenty żelbetowe monolityczne, ściany murowane z cegły ceramicznej pełnej, stropy żelbetowe, konstrukcja dachu z płyty żelbetowej monolitycznej i DMS oparta na belkach. Dach pokryty papą bitumiczną. Pomieszczenia budynku przeznaczone są głównie na biura, w piwnicach oraz na II piętrze znajdują się pomieszczenia archiwów..

Budynek wyposażony jest w nst. instalacje:

- wodociągową
- kanalizacji
- centralnego ogrzewania
- klimatyzacji
- wentylacji
- elektryczną
- alarmu
- odgromową
- teletechniczną
- przeciwpożarową instalacje wodociągową

3.2. Liczba kondygnacji, kwalifikacja wysokościowa

a) liczba kondygnacji : **4 nadziemne, 1 podziemna**

b) wysokość : **15,88 m, budynek średniowysoki.**

3.3. Powierzchnia i kubatura

a) powierzchnia całkowita – **2673 m²**,

b) powierzchnia zabudowy – **626,94 m²**,

c) powierzchnia użytkowa – **1973 m²**,

kubatura budynku– **5129 m³**.

3.4. Parametry pożarowe materiałów

Materiały palne to drewno i materiały drewnopochodne, tkaniny, pianka poliuretanowa, papier, tworzywa sztuczne oraz urządzenia elektryczne i elektroniczne. W archiwach przechowywana dokumentacja papierowa.

3.5. Odległość od obiektów sąsiadujących

- a) **9,5 m** od budynku mieszkalnego wielorodzinnego usytuowanego od strony zachodniej,
- b) **11,5 m** od budynku mieszkalnego wielorodzinnego usytuowanego od strony południowej,
- c) ok. **34 m** od budynku użyteczności publicznej usytuowanego od strony północnej
- d) ok. **60 m** od budynku usytuowanego od strony południowo wschodniej,
- e) ok. **8 m** od jezdni al. Józefa Piłsudskiego usytuowanej od strony północnej.

3.6. Kwalifikacja pożarowa

Budynek został zakwalifikowany do kategorii zagrożenia ludzi **ZL III**.
Pomieszczenia piwnic oraz pomieszczenie archiwum na 2 piętrze - PM.

3.7. Przewidywana liczba osób

W budynku przebywa na stały pobyt 145 osób.

W tym:

- parter: 39 osób,
- I piętro: 39 osób,
- II piętro: 35 osób,
- III piętro: 32 osoby.

Dodatkowo w budynku przebywają petenci.

3.8. Strefy pożarowe

Budynek podzielony jest na dwie strefy pożarowe:

Strefa I – archiwum na II piętrze.

Strefa II – pozostała część budynku.

Dwa pomieszczenia archiwów znajdujące się w piwnicy zostały wydzielone pożarowo jako „pomieszczenia zamknięte” (oznaczone w załączniku graficznym). Pozostałe archiwa nie wydzielone pożarowo.

Serwerownia usytuowana na parterze wydzielona pożarowo jako „pomieszczenie zamknięte” (pozostałe serwerownie zamknięte drzwiami bezklasowymi).

Pomieszczenia techniczne (magazynek i węzeł c.o.) usytuowane w piwnicy wydzielone pożarowo jako „pomieszczenia zamknięte”

Piwnice nie wydzielone pożarowo od pozostałej części budynku.

Drzwi prowadzące z przestrzeni klatki schodowej na strych bezklasowe.

3.9. Gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego w budynku nie przekracza **500 MJ/m²**.

Gęstość obciążenia ogniowego w pomieszczeniach archiwów nie przekracza **1000 MJ/m²**.

3.10. Klasa odporności pożarowej budynku,

Budynek powinien zostać wykonany w klasie „**B**” odporności pożarowej.

3.11. Klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budynku

Elementy budynku powinny spełniać następujące wymagania w zakresie odporności ogniowej i rozprzestrzeniania ognia:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku						
X	Gł. konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop	Ściana zewnętrzna	Ściana wewnętrzna	Przekrycie dachu	
B	R 120	R 30	REI 60	EI 60	EI 30	RE 30	

Oznaczenia w tabeli:

- R** – nośność ogniowa (w minutach) – czas w którym elementy nośne budynku zachowują wymaganą wytrzymałość mechaniczną,
E – szczelność ogniowa (w minutach) – czas w którym elementy nośne i działowe zachowują wymaganą szczelność ogniową, wymaganą izolacyjność ogniową,
I – izolacyjność ogniowa (w minutach) – czas w którym elementy nośne i działowe zachowują wymaganą izolacyjność ogniową.

Wszystkie elementy budynku powinny posiadać cechę **NRO** (nie rozprzestrzeniania ognia).

3.12. Ocena zagrożenia wybuchem

Żadne z pomieszczeń budynku, strefa wewnętrzna w pomieszczeniu lub strefa zewnętrzna **nie są zakwalifikowane jako zagrożone wybuchem.**

3.13. Warunki ewakuacyjne

Pionową drogę ewakuacyjną w przedmiotowym budynku stanowi obudowana, nie zamknięta drzwiami i nie oddymiana klatka schodowa. Zgodnie z wymogami prawnymi klatka schodowa w budynku średniowysokim zakwalifikowanym do kategorii ZL III powinna być obudowana, zamykana drzwiami oraz wyposażona w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego w budynku przy jednym dojściu wynosi ok. **71 m** (z pomieszczeń biurowych na 3 piętrze). Dopuszczalna maksymalna długość dojścia ewakuacyjnego w przedmiotowym budynku przy jednym dojściu wynosi **30 m**. Długość dojścia przekroczona o ponad 100 % co stanowi podstawę kwalifikacji budynku jako zagrażającemu życiu ludzi. Maksymalna długość przejścia

ewakuacyjnego wynosi **ok. 9 m**. Dopuszczalna długość przejścia ewakuacyjnego w przedmiotowym budynku wynosi **40 m**. Minimalna szerokość biegu wynosi **200 cm**, a minimalna szerokość spocznika wynosi **100 cm**. Dopuszczalna minimalna szerokość biegu w przedmiotowym budynku wynosi **120 cm**, a minimalna dopuszczalna szerokość spocznika wynosi **150 cm**.

Poziome drogi ewakuacyjne stanowią korytarze o szerokości co najmniej **212 cm**. wymagana szer. poziomych dróg ewakuacyjnych wynosi **120 cm** (służą do ewakuacji do 20 osób).

Z budynku zapewnione są następujące wyjścia na zewnątrz:

-wyjście główne usytuowane od strony wschodniej, które stanowią drzwi dwuskrzydłowe o szer. 180 cm (90 cm + 90 cm),

-wyjście z klatki schodowej usytuowane od strony zachodniej, które stanowią drzwi dwuskrzydłowe o szer. 180 cm (90 cm + 90 cm),

Minimalna szerokość drzwi ewakuacyjnych z przedmiotowego budynku wynosi 120 cm, w przypadku drzwi wieloskrzydłowych co najmniej jedno skrzydło powinno posiadać szerokość minimalną 90 cm.

Drogi ewakuacyjne w budynku nie zostały wyposażone w awaryjne oświetlenie ewakuacyjne. Kierunki ewakuacji oznaczono odpowiednimi piktogramami.

3.14. Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych

- a) instalacji teletechnicznych; **instalacja odgromowa** w wykonaniu podstawowym,
- b) instalacji elektrycznych; **przeciwpożarowy wyłącznik prądu**,

3.15. Urządzenia przeciwpożarowe i podręczny sprzęt gaśniczy

- a) **przeciwpożarowa instalacja wodociągowa**: hydranty 52 po jednej sztuce na każdej kondygnacji, ochrona całkowita. W przedmiotowym budynku powinny być stosowane hydranty 25.
- b) **drzwi przeciwpożarowe** ; w klasie **EI 60** oraz **EI 30** odporności pożarowej,
- c) **awaryjne oświetlenie ewakuacyjne**: drogi ewakuacyjne oświetlone wyłącznie światłem sztucznym nie zostały wyposażone (wymagane),
- c) **przeciwpożarowy wyłączniki prądu**: usytuowany przy wejściu od budynku od strony wschodniej,

- d) **system sygnalizacji pożaru:** ochrona lokalna,
- e) **gaśnice:** GP 6X,

3.16. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia w ilości 20 l/s stanowią hydranty podziemny DN80 usytuowany w odległości ok. 5 m od strony północno wschodniej budynku, oraz kolejne w odległości nie przekraczającej 150 m. Usytuowanie hydrantu znajduje się w załączniku graficznym.

3.17. Drogi pożarowe

Droga pożarowa dla budynku jest wymagana, nie została zapewniona. Drogi dojazdowe zostały wskazane w załączniku graficznym.

4. Charakterystyka zagrożenia pożarowego występującego w obiekcie

4.1. Potencjalne źródła powstania pożaru

- wady oraz niewłaściwy stan pracy instalacji i urządzeń elektrycznych, w tym:
 - korzystanie z uszkodzonego osprzętu, instalacji, bądź odbiorników elektrycznych,
 - przeciążenia instalacji elektrycznych nadmierną ilością odbiorników,
 - brak bieżącej i okresowej konserwacji instalacji i odbiorników elektrycznych,
 - stosowanie prowizorycznych instalacji,
 - stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających,
- używania ognia otwartego, w tym :
 - płonących świec,
 - prowadzenie prac remontowych polegających na lutowaniu, spawaniu itp.
- stosowania urządzeń grzewczych, w tym :
 - niezachowanie wymaganej odległości elektrycznych urządzeń grzewczych od materiałów palnych,
 - pozostawienie włączonych elektrycznych urządzeń grzewczych bez nadzoru,
 - stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych,
- stosowanie cieczy łatwo zapalnych, w tym :
 - rozcieńczanie, czyszczenie, malowanie, pastowanie, pranie itp.

- zaproszenie ognia
- celowe podpalenie.

Na terenie budynku wprowadza się zakaz palenia papierosów.

4.2. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Rozprzestrzenianie się ognia w budynku może następować z uwagi na : palny wystrój pomieszczeń, zbyt późne zaalarmowanie straży pożarnej, niesprawne hydranty i gaśnice oraz brak znajomości przez pracowników(ce) zasad postępowania na wypadek pożaru, w tym użycia hydrantów i gaśnic.

Drogami, którymi pożar się rozprzestrzenia, mogą być różnego rodzaju kanały technologiczne, a szczególnie kablowe. Izolacja kabli nie jest materiałem łatwopalnym, jednakże jej pożar powoduje powstanie znacznych ilości silnie toksycznego dymu i wysoką temperaturę.

W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych na poszczególnych kondygnacjach. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się:

- oknami po elewacji budynku;
- nieszczelnościami konstrukcji budynku powstałymi podczas oddziaływania wysokich temperatur podczas pożaru;
- otwartą klatką schodową

4.3. Szczegółowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego

- Czynności zabronione

W budynku zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie działań ratowniczych lub ewakuację, a w szczególności :

- używanie ognia otwartego,
- palenie tytoniu,
- użytkowanie przenośnych urządzeń grzewczych,
- stosowanie prowizorycznych instalacji elektrycznych,
- składowanie materiałów w tym palnych na drogach ewakuacyjnych,
- zawężanie szerokości lub ograniczenie wysokości dróg ewakuacyjnych,
- zamykanie drzwi w sposób uniemożliwiający ich bezzwłoczne użycie,
- uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do :
 - sprzętu gaśniczego,
 - wyjść ewakuacyjnych,
 - przycisków ROP,

- przeciwpożarowych wyłączników prądu elektrycznego i tablic rozdzielczych,
- Przechowywanie materiałów

Przy używaniu i przechowywaniu materiałów należy przestrzegać następujących zasad :

- materiały niebezpieczne pożarowo nie mogą być wnoszone do budynku,
- stosowanie cieczy łatwopalnych o temperaturze zapłonu poniżej 21°C jest zabronione,
- stosowanie skroplonych gazów palnych jest zabronione,
- stosowanie oraz przechowywanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 50 cm od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury powyżej 100°C jest zabronione.

c) Eksploatacja urządzeń elektrycznych

Przy eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych należy przeciwdziałać powstaniu pożaru, dlatego zabrania się :

- naprawy przez osoby nieupoważnione, uszkodzonych instalacji i urządzeń,
- przeciążenia instalacji poprzez stosowanie dodatkowych odbiorników,
- stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów łatwo zapalnych, a trudno zapalnych w odległości mniejszej niż 5 cm,
- instalowanie osprzętu elektrycznego na podłożu palnym.

4.3.1. Zapobieganie pożarom powstałym od instalacji i urządzeń elektrycznych

Instalacje elektryczne, linie kablowe

Zagrożenie pożarowe wynika ze starzenia się izolacji przewodów, utlenianiu się połączeń w rozdzielniach i tzw. „puszkach”. Przy uszkodzeniu izolacji powstaje możliwość zwarcia między przewodami; w przypadku osłabienia izolacji powstają tzw. „zwarcia tępe”.

W obiekcie należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej.

Zagrożenie pożarowe stwarzają dodatkowo przewody prowadzone na doraźne potrzeby, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy. W związku z tym:

- dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabrania się stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- stosowanie przedłużaczy dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach.

Uchwyty, za pomocą których mocowane są do ścian lub sufitów przewody instalacji elektrycznej często ulegają uszkodzeniu na skutek prac remontowych prowadzonych w budynkach. Nie należy dopuszczać do możliwości wyrwania wiszących przewodów z rozdzielnic, gniazd itp. gdyż grozi to zwarcieniem lub uszkodzeniem izolacji.

Urządzenia grzejne

Grzejniki elektryczne można podzielić na oporowe, łukowe, indukcyjne, pojemnościowe i promiennikowe. Najczęściej stosowane są grzejniki oporowe, do których można zaliczyć płytki grzejne, grzałki, warniki, lutownice, żelazka, piece, suszarki itp.

Temperatura otwartej spirali grzejnej wynosi około 1000°C i jest wystarczająca do zapalenia większości materiałów palnych w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych i administracyjno-socjalnych.

Na terenie budynku wprowadza się zakaz stosowania grzejników z otwartą spiralą grzejną.

Element grzejny musi być osłonięty. Temperatura wewnętrznych powierzchni tych grzejników nie przekracza wartości 500°C. Urządzenia tego typu wyposażone są w regulatory temperatury.

Zagrożenie pożarowe związane jest z awaryjnością tych regulatorów. Wzrost temperatury ponad wartość zadaną może spowodować zapalenie się obudowy grzejnika i materiałów znajdujących się w jego sąsiedztwie. Grzejniki powinny być ustawiane na niepalnym podłożu w odległości minimum 0,5 m od materiałów palnych.

Grzałki nurnikowe „zwykłe” do gotowania wody pozostawione pod napięciem bez nadzoru pracownika nagrzewają się do bardzo wysokich temperatur i stanowią bardzo poważne zagrożenie pożarowe (wszystkie powszechnie używane materiały palne w kontakcie z rozgrzaną grzałką – temperatura ok. 400 – 500°C zapalają się).

W budynku wprowadza się zakaz używania grzałek elektrycznych do gotowania wody.

Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe powodują mniejsze niż urządzenia grzejne zagrożenie pożarowe. Temperatura zewnętrzna zależy od mocy żarówki, rodzaju oprawy oświetleniowej, warunków chłodzenia i położenia żarówki. Temperatura ta może osiągnąć ok. 300°C dla żarówki tradycyjnej o mocy 100 W. Żarówka może być przyczyną pożaru w przypadku bezpośredniego kontaktu (zestknięcia) materiału palnego z jej powierzchnią lub w przypadku uszkodzenia mechanicznego, gdy rozgrzane elementy rozbitej żarówki spadną na materiał palny. W drugim przypadku może to nastąpić gdy materiał palny byłby w bardzo małej odległości do 0,5 m (elementy rozbitej żarówki ulegają szybkiemu ochłodzeniu w powietrzu).

Bezpieczne pod względem pożarowym są świetlówki i lampy sodowe. Natomiast lampy rtęciowe stwarzają podobne zagrożenie jak żarówki tradycyjne.

Urządzenia oświetleniowe w czasie eksploatacji wymagają przeglądów, konserwacji i remontów, których częstotliwość zależy od warunków panujących w pomieszczeniu (np. zapylenie, wilgotność, agresywna atmosfera itp.).

Profilaktyka pożarowa polega na:

- stosowaniu właściwych opraw, dostosowanych do istniejących warunków (zagrożeń),
np. wodoszczelnych, pyłoszczelnych, przeciwwybuchowych itp.,
- utrzymaniu sprzętu oświetleniowego we właściwym stanie technicznym i w czystości.

Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej w budynku dostosować do przeznaczenia pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem, pożarem lub zainicjowaniem wybuchu, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

- skrzynki, rozgałęźniki i wyłączniki w pomieszczeniach wilgotnych, zapyłonych lub zagrożonych wybuchem powinny być dostosowane do rodzaju występujących czynników,
- jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach, lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
- gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m od siebie,
- wypusty oświetleniowe należy zakończyć łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszenia opraw (można mocować oprawy bezpośrednio do ściany), tak, aby lampa nie wisała na przewodzie.

Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem

4.3.2. Zapobieganie pożarom powstałym na skutek niewłaściwego obchodzenia się z cieczami i gazami palnymi

Ciecze palne z założenia nie będą używane na terenie budynku. Ponieważ nie można wykluczyć używania farb, lakierów, rozpuszczalników i gazów technicznych (np. użycie gazów podczas prac spawalniczych) podczas prac konserwacyjnych, poniżej przedstawiono zagrożenia wynikające ze stosowania tych substancji i metody zapobiegania tym zagrożeniom.

Zagrożenie pożarowe wynika z własności cieczy i gazów, których większość charakteryzuje się niską temperaturę zapłonu. Pary niektórych cieczy i gazów tworzą z powietrzem mieszaninę wybuchową w stosunkowo szerokim zakresie stężeń.

Używanie cieczy powinno odbywać się przy działającej wentylacji wyciągowej na stanowisku lub w pomieszczeniu.

Sposoby zabezpieczenia przed wybuchem są następujące:

- ograniczanie do minimum ilości cieczy palnych w pomieszczeniu,
- hermetyzacja urządzeń technologicznych w których są one stosowane,
- niedopuszczanie do powstawania stężeń wybuchowych poprzez stosowanie wentylacji,
- eliminowanie źródeł zapalenia (tzw. bodźca energetycznego),
- utrzymywanie czystości w pomieszczeniach (sprzątanie, usuwanie pyłów osiadłych).

Zagrożenie pożarowe wynika również z doraźnego stosowania cieczy i gazów, a zwłaszcza:

- niewłaściwego przechowywania,
- wylewania cieczy łatwo zapalnych po ich użyciu do kanalizacji ogólnej,
- zmywania podłóg benzyną (plamy),
- malowania lakierami wysoce rozcieńczonymi bez zapewnienia przewietrzania,
- podgrzewania pasty do podłóg, parafiny, klejów itp. na otwartym ogniu,
- mycia elementów urządzeń przy użyciu acetonu, benzyny lub nafty,
- podgrzewania smoły na otwartym ogniu bez należytego zabezpieczenia.

4.3.3. Zagrożenie związane z elektrycznością statyczną

Pod pojęciem elektryczności statycznej rozumie się powstanie ładunków elektrycznych na skutek bezpośredniej przemiany energii mechanicznej w energię elektryczną. Zagrożenia pożarowe pochodzące od elektryczności statycznej są szczególnie istotne jeżeli występują w przestrzeniach zagrożonych pożarem lub wybuchem np.: w pomieszczeniach, w których występują pary cieczy palnych, gazy palne i pyły wybuchowe. Pojawienie się ładunków elektryczności statycznej stanowiących zagrożenie pożarowe istnieje w szczególności w wyniku przemieszczania lub tarcia materiałów stałych. Pamiętać należy również, że wiele tkanin odzieżowych oraz wykładzinowych z włókien syntetycznych wykazuje silne tendencje do gromadzenia ładunków elektryczności statycznej.

W określonych warunkach pracy, tkaniny te stwarzają bardzo poważne zagrożenie pożarowe na skutek możliwości zapalenia par cieczy i gazów palnych zmieszanych z powietrzem.

4.3.4. Pożary powstałe od nie zgaszonych papierosów

Nie zgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-800°C (temperatura 800°C powstaje w czasie gdy palacz zaciąga się lub gdy niedopałek jest w strumieniu powietrza). Niedopałek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej

podatne na zapalenie od niedopałków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopałka a w szczególności:

- gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
- papier i wyroby z papieru,
- materiały pochodzenia celulozowego,
- tkaniny naturalne i z tworzyw sztucznych,
- palne i wybuchowe pyły,
- trociny i odpady z drewna.

Szczególne zagrożenie występuje w przypadku nieprzestrzegania tego zakazu:

- w magazynkach podręcznych i archiwach,
- pomieszczeniach napraw i konserwacji,
- podczas prowadzenia następujących prac:
 - zmywania posadzek płynami łatwo zapalnymi (usuwanie plam),
 - malowania farbami nitro, ftalowymi itp.,
 - rozlewu cieczy palnych (w czasie wykonywania doraźnych prac),
 - przenoszenia lub przewozu cieczy i gazów palnych,
 - porządkowania i spisów kontrolnych,
 - wewnętrznego i zewnętrznego transportu,
 - remontów, napraw i konserwacji oraz sprzątan.

4.3.5. Inne miejscowe zagrożenia

Pod pojęciem innego miejscowego zagrożenia rozumiemy inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, budowlane, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.

Źródłami innych miejscowych zagrożeń, pochodzących z zewnątrz mogą być:

1. Nieprzestrzeganie instrukcji technologiczno-ruchowych obowiązujących podczas transportu i stosowania substancji, które mogą stanowić zagrożenie dla życia zdrowia lub mienia.
2. Brak nadzoru i konserwacji urządzeń technologicznych i instalacji, w których występują w/w substancje.
3. Niesprawność urządzeń zabezpieczających.
4. Nieostrożność w obchodzeniu się z tymi substancjami.
5. Błędy w obsłudze urządzeń.

Zagrożenia takie na terenie budynku mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii zewnętrznej np. na skutek wypadku drogowego, katastrofy kolejowej lub lotniczej. W sytuacji wystąpienia takiego zdarzenia należy niezwłocznie ostrzec ludzi przebywających w budynku.

4.4. Warunki bezpieczeństwa pożarowego

a) Organizacyjne

1. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową obiektu sprawuje **Kierownik Oddziału Gospodarczego**
2. Sprawy ochrony przeciwpożarowej w obiekcie winna prowadzić osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Dla utrzymania wymaganych warunków bezpieczeństwa pożarowego należy w zakresie spraw organizacyjnych realizować następujące zadania :

- szkolić i zapoznawać pracowników(ce) z postanowieniami niniejszej instrukcji, posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym oraz zasad prowadzenia ewakuacji,
- umieścić w ogólnodostępnych i widocznych miejscach instrukcję postępowania na wypadek pożaru i wykaz telefonów alarmowych,
- wykonać niezwłocznie wydane przez uprawnione jednostki zewnętrzne decyzje pokontrolne,
- dokonywać aktualizacji niniejszej instrukcji, co najmniej raz na dwa lata oraz także po zmianie sposobu użytkowania, modernizacji bądź rozbudowie budynku.

b) Ewakuacyjne

W celu zapewnienia bezpiecznej ewakuacji ludzi z obiektu należy :

- oznakować drogi ewakuacyjne i stale utrzymywać ich drożność,
- nie niszczyć i nie zasłaniać oznakowania dróg ewakuacyjnych,
- utrzymywać w stałej sprawności technicznej dodatkowe ewakuacyjne oświetlenie kierunkowe oraz awaryjne oświetlenie ewakuacyjne,
- **co najmniej raz na dwa lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji ludzi.**

Powiadomienie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie o terminie przeprowadzenia ćwiczeń powinno nastąpić nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

c) Eksploatacyjne

Mając na względzie zapewnienie wymaganego poziomu bezpieczeństwa pożarowego, instalacje i urządzenia techniczne oraz budynek należy :

- użytkować zgodnie z przeznaczeniem,
- naprawiać urządzenia zabezpieczające tylko przez osoby upoważnione,
- oznakować rozmieszczenie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- dokonywać przeglądów, konserwacji i badań :

- gaśnic,
- hydrantów,
- instalacji odgromowej,
- instalacji elektrycznych,
- przewodów wentylacyjnych,
- drzwi przeciwpożarowych,
- systemu sygnalizacji pożaru,

4.4.1 Obowiązki Kierownika Oddziału Gospodarczego

Kierownik zgodnie z postanowieniami Ustawy o ochronie przeciwpożarowej odpowiada za całość spraw ochrony przeciwpożarowej i sprawuje nadzór nad wykonywaniem tych zadań w stosunku do wszystkich podmiotów (najemców) prowadzących działalność a ponadto:

- ustala organizację ochrony przeciwpożarowej w budynku;
- zapewnia środki na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- zapewnia przestrzeganie ppoż. wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- ustala sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia w odpowiednich instrukcjach postępowania przez ich zatwierdzenie;
- zapewnia wyposażenie budynku w niezbędny sprzęt pożarniczy, ratowniczy i środki gaśnicze oraz sprawuje nadzór nad wyposażeniem w taki sprzęt powierzchni handlowych użytkowanych przez najemców;
- zapewnia konserwację i naprawę urządzeń oraz sprzętu dla celów ochrony przeciwpożarowej zamontowanego w budynku;
- zapewnia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwości ewakuacji, zaznajamia pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- odpowiada za przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczej oraz ustala sposoby postępowania na wypadek pożaru;
- przygotowuje budynek i teren (drogi pożarowe, hydranty zewnętrzne) do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej;
- wyposaża obiekt w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe);
- wyposaża obiekt w pożarnicze tablice informacyjne (ochrony ppoż. i ewakuacyjne);
- rozpatruje wnioski zmierzające do poprawy bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie;
- kontroluje przestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych;
- okresowo analizuje stan zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu (min. raz w roku);
- prowadzi dokumentację związaną z ochroną ppoż., (protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, protokoły z przeprowadzonych ćwiczeń ewakuacyjnych i szkoleń pożarowych);

- **posiada umiejętność użycia gaśnicy na wypadek pożaru;**
- **zna zasady postępowania na wypadek pożaru, w tym alarmowania straży pożarnej;**
- wydaje zakaz wstępu do obiektu osobom niezatrudnionym, za wyjątkiem upoważnionych pracowników jednostek nadrzędnych oraz osób uprawnionych do gaszenia pożaru, w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- ściśle nadzoruje prace pożarowo – niebezpieczne;
- kieruje akcją ratowniczą do czasu przybycia straży pożarnej;
- zabezpiecza pogorzeliśko lub miejsce zdarzenia.

4.4.2 Obowiązki wszystkich pracowników

Pracownicy zobowiązani są:

- znać i przestrzegać przepisy, zasady bezpieczeństwa pożarowego oraz brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu;
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji;
- wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pożarowego oraz przestrzegać wydawanych w tym zakresie zarządzeń i wskazówek przełożonych;
- dbać o bezpieczeństwo pożarowe oraz o należyty stan urządzeń, narzędzi, sprzętu, jak również o porządek i ład w miejscu pracy;
- niezwłocznie usuwać stwierdzone usterki mogące spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszać o tym właściwym przełożonym;
- natychmiast powiadamiać o zaistniałym pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu przełożonych oraz użytkowników obiektu poprzez trzykrotne wciśnięcie dzwonka szkolnego;
- natychmiast powiadamiać o zaistniałym pożarze lub innym miejscowym zagrożeniu przełożonych (np. podłożenia ładunku wybuchowego);
- dopilnować, aby osoby postronne przebywające na terenie miejsca pracy stosowały się do przepisów przeciwpożarowych;
- dokładnie sprawdzić po zakończeniu pracy stanowisko pracy, usunąć wszelkiego rodzaju odpadki i śmieci, wyłączyć dopływ energii elektrycznej do wszystkich odbiorników nie przystosowanych do pracy ciągłej;
- przestrzegać zakazu używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach zabronionych;
- znać sposób alarmowania Państwowej Straży Pożarnej;
- **posiadać umiejętność użycia gaśnicy na wypadek pożaru.**

4.4.3 Obowiązki osób prowadzących sprawy osobowe

Osoba prowadząca sprawy osobowe/kadrowe zobowiązana jest do:

- kierowania nowo zatrudnionych pracowników lub pracowników zmieniających stanowisko pracy na szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej;

- organizowania okresowych szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

5. Sposoby poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

5.1. Gaśnice

Gaśnice powinny być poddane także czynnościom konserwacyjnym.

Czynności te powinny być wykonywane, co najmniej 1 raz w roku.

Zakres konserwacji ustala producent gaśnicy, a wykonuje je na zlecenie Kierownika autoryzowany zakład serwisowy. Dokumentację z przeglądów i czynności konserwacyjnych prowadzi Kierownik.

Gaśnice należy poddawać przeglądom doraźnym :

Przegląd powinien być wykonywany przez wyznaczoną przez Kierownika osobę i polega na sprawdzeniu czy gaśnica :

- znajduje się w miejscu jej przeznaczenia,
- nie jest zastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest fizycznie uszkodzona,
- posiada nieuszkodzone plomby i wskaźniki,
- ciśnieniomierze pokazują pole dopuszczalnego działania,

5.2. System sygnalizacji pożaru

W przypadku SSP w wykonaniu normatywnym .

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania, instalacja sygnalizacji pożarowej powinna być regularnie kontrolowana (przeglądana) i poddawana obsłudze technicznej. Umowa z firmą prowadzącą konserwację powinna być zawarta natychmiast po wykonaniu montażu instalacji.

Przeglądy i obsługa techniczna powinny być wykonywane w cyklach :

- codzienny – przez użytkownika,
- miesięczny – przez użytkownika lub przez firmę serwisową,
- kwartalny – przez firmę serwisową,
- roczny – przez firmę serwisową.

Codzienny przegląd powinien upewnić, że :

- centrala wskazuje stan dozoru,
- konserwator został powiadomiony o odchyleniach w pracy centrali, które powinny być zapisane w książce eksploatacji,

- po ewentualnych alarmach, zarejestrowanych poprzedniego dnia, nastąpiły działania eliminujące powody ich występowania,
- w przypadku konieczności wykasowania sygnalizacji akustycznej i optycznej, a nawet czasowego wyłączenia danej linii dozorowej w centrali – przywrócono do stanu dozoru całą centralę (wszystkie linie dozorowe).

Podczas miesięcznego przeglądu należy :

- przeprowadzić próbny rozruch każdego zespołu prądotwórczego, sprawdzić zapas paliwa, a w razie potrzeby uzupełnić go,
- sprawdzić zapas papieru, tuszu lub taśmy dla każdej drukarki,
- przeprowadzić test wskaźników optycznych w centrali.

Podczas kwartalnego przeglądu należy :

- sprawdzić wszystkie zapisy w książce eksploatacji instalacji i upewnić się, że podjęto odpowiednie działania eliminujące wszystkie nieprawidłowości wpisane do książki, względnie podjęto działanie poprawiające stan zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu,
- spowodować zadziaływanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie pożarowej, w celu sprawdzenia, czy CSP prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje sygnał akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze (podczas sprawdzania należy zastosować środki zapobiegające uwolnieniu środka gaśniczego),
- sprawdzić, czy nadzorowanie uszkodzeń CSP funkcjonuje prawidłowo,
- tam, gdzie jest to możliwe, sprawdzić łączność ze strażą pożarną lub ze zdalnym centrum alarmowym,
- dokonać rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane, które mają mieć wpływ na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych
- wszystkie zauważone nieprawidłowości powinny być zapisane

Podczas rocznego przeglądu należy :

- przeprowadzić próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej,
- sprawdzić każdą czujkę i ręczny ostrzegacz pożarowy zgodnie z DTR producenta,
- sprawdzić zdolność CSP do uaktywnienia wyjść pomocniczych,
- sprawdzić wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i aparatura są sprawne, nie są uszkodzone i są odpowiednio zabezpieczone,

Wszystkie zauważone nieprawidłowości powinny być zapisane w książce eksploatacji instalacji.

- sprawdzić stan wszystkich baterii akumulatorów rezerwowych
- dokonać oględzin, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane, co może mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sprawdzić, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m we wszystkich kierunkach i czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i nie zastawione,

5.3. Przeciwożarowa instalacja wodociągowa

Do przeciwożarowej instalacji wodnej w przedmiotowym budynku należą hydranty wewnętrzne.

Przełład kwartalny :

Regularną kontrolę wszystkich hydrantów wewnętrznych powinna przeprowadzić wyznaczona w szkole osoba, w celu upewnienia się, że każdy hydrant:

- nie jest zastawiony, jest widoczny oraz ma czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie ma widocznych uszkodzeń, oznak korozji oraz wycieków.

Osoba ta powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości.

Hydranty wewnętrzne powinny być poddane **corocznym** przeglądom i konserwacji.

Obejmują one takie czynności jak :

- sprawdzenie, czy hydrant nie jest zastawiony, elementy nie są uszkodzone, skorodowane i czy nie występują żadne, choćby minimalne przecieki,
- sprawdzenie czytelności i kompletności instrukcji obsługi,
- sprawdzenie kompletności oznakowania hydrantu,
- sprawdzenie mocowania hydrantu do ściany,
- sprawdzenie za pomocą mierników wypływu i ciśnienia, czy wypływ wody jest dostateczny i równomierny, jeżeli na hydrancie zainstalowane jest urządzenie pomiarowe ciśnienia, sprawdzenie, czy jego wskazania są prawidłowe,
- sprawdzenie, czy wąż na całej swojej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia lub pęknięć czy załamień.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości nawet nieznacznych, wąż powinien zostać wymieniony na nowy.

- sprawdzenie, czy zaciski i taśmowanie łączników na wężu są dobrze zaciśnięte,
- sprawdzenie, czy zwijadło węża lekko się obraca,
- sprawdzenie, przy zwijadłach automatycznych, czy praca zaworu jest prawidłowa, a także sprawdzenie dodatkowego zaworu obsługowego, przy zwijadłach ręcznych sprawdzenie pracy zaworu odcinającego,
- sprawdzenie wychylności do 180° zwijadeł wychylnych,
- sprawdzenie stanu przewodów zaciskających pod względem szczelności, korodowania itp.
- sprawdzenie stanu technicznego skrzynki hydrantowej, otwierania się drzwiczek itp.
- sprawdzenie, czy jest właściwa prądownica,
- sprawdzenie prowadnic węża.

Po wykonaniu prac przeglądkowo – konserwacyjnych, hydranty muszą być pozostawione w stanie gotowym do użycia. Jeżeli hydrant jest uszkodzony w takim

stopniu, że jego natychmiastowa naprawa nie jest możliwa, to na hydrancie wewnętrznym, należy wywiesić tabliczkę z napisem „USZKODZONY”.

Przeeglądom i konserwacji podlegają także węże znajdujące się na wyposażeniu hydrantów. Węże takie powinny być raz na 5 lat poddawane próbom ciśnieniowym.

Po przeprowadzeniu prac przeglądowych i konserwacyjnych należy sporządzić stosowną dokumentację, a zawory hydrantowe i hydranty wewnętrzne oznakować napisem „SPRAWDZONY”.

Dla hydrantów wewnętrznych i zaworów hydrantowych, powinna być prowadzona książka kontroli. W książce tej należy odnotowywać następujące informacje :

- datę przeglądu i badań,
- zapisy wyników badań,
- pełen wykaz i daty zamontowania części zamiennych,
- datę następnego badania.

W przypadku konieczności wykonywania napraw muszą być używane wyłącznie elementy składowe i części zamienne oryginalne, spełniające wymagania standardów dostawców lub posiadać stosowne dopuszczenie do stosowania do celów przeciwpożarowych.

Wszelkie dane dotyczące przeglądów i konserwacji hydrantów wewnętrznych powinny być zapisane na etykietce umieszczonej na hydrancie. Etykietę należy tak umieścić, aby nie zakrywała oznaczeń producenta poszczególnych elementów wyposażeniowych hydrantu wewnętrznego. Na etykietce powinny być zamieszczone przede wszystkim następujące informacje:

- napis „SPRAWDZONE”,
- nazwa i adres dostawcy urządzenia,
- jednoznaczna identyfikacja konserwatora,
- data wykonania konserwacji.

Dokumentację z przeglądów i czynności konserwacyjnych prowadzi Kierownik.

5.4. Instalacja odgromowa

a) oględziny i badania:

Oględziny i badania instalacji odgromowej powinny być przeprowadzane na zlecenie Kierownika, przez zewnętrzną firmę lub specjalistę zgodnie z zaleceniami podanymi w poniższej tabeli.

Poziom ochrony	Oględziny (rok)	Pełne sprawdzenie (rok)
I i II	1	2
III i IV	2	4

Ponadto, instalacja odgromowa powinna być badana po każdej zmianie lub naprawach chronionego obiektu, a także po każdym zidentyfikowanym wyładowaniu piorunowym w instalacji.

Firma zewnętrzna lub specjalista powinien dysponować raportem na temat projektu instalacji odgromowej, obejmującym niezbędną jego dokumentację oraz takie dane, jak kryteria projektowe, opis projektu i rysunki techniczne oraz poprzednie raporty z oględzin i badań oraz konserwacji instalacji odgromowej.

Oględziny oraz badania powinny być wykonane, aby stwierdzić, że:

- instalacja odgromowa znajduje się w dobrym stanie,
- nie ma obłuzowanych połączeń i przypadkowych przerw w przewodach i złączach,
- żadna część nie została osłabiona przez korozję, zwłaszcza na poziomie ziemi,
- wszystkie widoczne połączenia z uziomem są nienaruszone,
- wszystkie widoczne przewody i elementy są przytwierdzone do powierzchni montażowych i elementy, które zapewniają ochronę mechaniczną, są nienaruszone (funkcjonalnie operacyjne) oraz znajdują się na właściwym miejscu,
- nie było żadnych uzupełnień lub zmian chronionego obiektu, które wymagałyby dodatkowej ochrony,
- prawidłowo zostały wykonane połączenia wyrównawcze nowych urządzeń usługowych lub uzupełnień, jakich dokonano we wnętrzu obiektu od czasu ostatnich badań, i że zostały przeprowadzone dla nich próby ciągłości,
- istnieją i są nienaruszone (funkcjonalnie operacyjne) przewody wyrównawcze i połączenia wewnątrz obiektu,
- utrzymane są wymagane odstępy izolacyjne,
- zostały sprawdzone i zbadane przewody wyrównawcze, złącza, urządzenia ekranujące, trasy kabli i SPD,
- została sprawdzona ciągłość tych części, które nie były widoczne podczas instalacji i które nie są dostępne dla oględzin obecnie,
- rezystancji uziemienia układu uziomów ma odpowiednią wartość.

b) konserwacja:

Częstość procedur konserwacyjnych zależy od :

- degradacji związanej z pogodą i środowiskiem,
- narażenia na rzeczywiste szkody piorunowe,

– przyporządkowanego dla obiektu poziomu ochrony.

Program konserwacji powinien zawierać postanowienia dotyczące :

- sprawdzenia wszystkich przewodów LPS i jego komponentów,
- sprawdzenia galwanicznej ciągłości połączeń instalacji LPS,
- pomiaru rezystancji uziomu względem ziemi,
- sprawdzenia SPD,
- ponownego mocowania komponentów i przewodów,
- sprawdzenia, czy skuteczność LPS nie została zredukowana po uzupełnieniach i zmianach obiektu i jego instalacji.

Z wszystkich procedur konserwacji łącznie z podjętymi lub wymaganymi działaniami korygującymi, firma zewnętrzna lub specjalista powinni dokonać kompletnych zapisów. Dokumentacja z konserwacji musi być przechowywana przez Kierownika.

5.5. Instalacje elektryczne

Stan techniczny instalacji i urządzeń elektrycznych oraz warunki ich eksploatacji powinny być kontrolowane i oceniane na podstawie wyników przeprowadzonych okresowo oględzin i przeglądów. Terminy i zakres oględzin urządzeń elektrycznych należy ustalić z uwzględnieniem warunków i miejsc ich zainstalowania, znaczenia oraz wymagań BHP.

Podczas prowadzenia oględzin należy dokonać oceny stanu urządzeń, a w szczególności sprawdzić stan:

- widocznych przewodów i innych części instalacji, głównie ich połączeń oraz osprzętu;
- czystości opraw i źródeł światła;
- urządzeń ochrony przeciwporażeniowej i przeciwpożarowej;
- urządzeń zabezpieczających i sterowania;
- napisów informacyjnych i ostrzegawczych oraz oznaczeń.

Przeglądy, zgodnie z prawem budowlanym, polegające na przeprowadzeniu odpowiednich pomiarów instalacji i urządzeń elektrycznych w obiekcie i urządzeniach technologicznych należy przeprowadzać nie rzadziej niż:

- **raz na rok** w przypadku pracy urządzeń w pomieszczeniach wilgotnych, gorących, zapylnych oraz w których występują wyziewy żrące;
- **raz na pięć lat** w pozostałych przypadkach.

Przeglądy powinny obejmować w szczególności:

- szczegółowe oględziny,
- sprawdzanie działania urządzenia sterowania,
- sprawdzanie stanu technicznego i pomiary skuteczności ochrony przeciwporażeniowej,
- pomiary rezystancji izolacji,

- sprawdzenie stanu osłon i zamocowań urządzeń oświetlenia elektrycznego,
- czynności konserwacyjne i naprawy zapewniające poprawę pracy urządzeń,
- badanie skuteczności wyłącznika ochronnego.

Wyniki przeglądów, zakres wykonywanych czynności konserwacyjno – remontowych, należy odnotować w dokumentacji eksploatacyjnej urządzeń elektrycznych. Wyniki pomiarów wykonywanych podczas eksploatacji urządzeń elektrycznych należy uznać za zadawalające, jeżeli wartości rezystancji izolacji urządzeń są zgodne z wymaganiami przepisów energetycznych.

Urządzenia elektryczne i osprzęt instalacji elektrycznej (gniazda, przełączniki itp.) wykazujące oznaki pogorszenia stanu technicznego lub uszkodzenie zagrażające bezpieczeństwu obsługi lub otoczenia. Np.: iskrzenie, nadmierne grzanie się – należy wyłączyć z użytkowania i zgłosić do naprawy osobie upoważnionej tj. elektrykowi z odpowiednimi uprawnieniami.

Urządzenia elektryczne wyłączone przez zabezpieczenia, można ponownie włączyć po usunięciu przyczyn wyłączenia, a w razie nie stwierdzenia tych przyczyn – po wykonaniu próbnego włączenia.

W elektrycznych szafach rozdzielczych powinny być umieszczone i utrzymane w stanie czytelnym oznaczenia:

1. Stosowanych zabezpieczeń i wartości ich ustawienia.
2. Przewodów fazowych i zerowych oraz zacisków ochronnych.
3. Obwodów oświetlenia elektrycznego.
4. Obwodów gniazdek wg pomieszczeń.

Instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego (po wyposażeniu w nią budynku) powinna być poddawana przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z instrukcją producenta, lecz nie rzadziej niż raz w roku. Przeglądy i czynności konserwacyjne właściciel budynku powinien zlecić firmie specjalistycznej

Ponadto instalacja awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego powinna być poddawana serwisowi i testowaniu:

- **comiesięcznie** - włączyć w trybie pracy awaryjnej każdą oprawę, poprzez symulację awarii zasilania oświetlenia podstawowego, na okres wystarczający do sprawdzenia, czy każda oprawa świeci. W tym czasie należy sprawdzić prawidłowe funkcjonowanie wszystkich opraw awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego,

- **corocznie** - wykonać ten sam test co comiesięcznie, a także test pełno okresowy, połączony z pomiarem czasu pracy awaryjnej i zarejestrowaniem jego wyników.

Serwis i testowanie miesięczne oraz roczne, Kierownik powinien zlecić firmie specjalistycznej.

Zgodnie z postanowieniami Polskiej Normy PN-EN 50172 : 2005) z dokonanego serwisowania i testów awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego, powinien być prowadzony rejestr w formie rękopisu. Rejestr powinien zawierać co najmniej następujące informacje :

- datę odbioru systemu, z załączeniem stosownych świadectw itp,
- datę każdego serwisu i testu,
- datę i skrócony opis każdego serwisu i wykonanego testu,
- datę i skrócony opis każdego defektu i podjętych środków zaradczych,
- datę i skrócony opis każdej zmiany wprowadzonej do instalacji oświetlenia awaryjnego.

Wyłączniki przeciwpożarowe, co najmniej raz w roku, powinny być poddane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami i w sposób określony w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych.

Dokumentację z przeglądów i czynności konserwacyjnych oraz serwisowania i testowania instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego prowadzi Kierownik.

5.6. Przewody wentylacyjne

Przewody wentylacyjne powinny być badane pod względem stanu technicznego i ich drożności nie rzadziej niż raz w roku.

Przeprowadzenie badań stanu technicznego i drożności przewodów wentylacyjnych, właściciel budynku zleca firmie serwisowej. Dokumentację z dokonanych badań stanu technicznego i drożności przewodów wykonuje firma serwisowa, a prowadzi Kierownik.

5.7. Drzwi przeciwpożarowe

Drzwi przeciwpożarowe należy poddawać przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zaleceniem producenta.

Zakres przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych ustala w stosownej instrukcji producent urządzeń. Zazwyczaj czynności te obejmują swoim zakresem :

- ogólną kontrolę wzrokową kompletności drzwi i ich osprzętu,
- kontrolę kompletności oznakowania identyfikacyjnego drzwi,
- ocenę swobody ruchu skrzydła,
- kontrolę kompletności i poprawności osadzenia uszczelek przemykowych,
- kontrolę prawidłowości funkcji zamykania drzwi (po ew. zwolnieniu mechanizmu unieruchamiania skrzydeł w pozycji otwartej),
- kontrolę poprawności działania regulatora kolejności zamykania skrzydeł (drzwi dwuskrzydłowe),

- kontrolę i ew. smarowanie rygla skrzydła biernego (drzwi dwuskrzydłowe),
- weryfikację siły niezbędnej do otwarcia drzwi (ew. regulacja samozamykacza),
- kontrolę prędkości zamykania drzwi oraz siły domknięcia (ew. regulacja),
- sprawdzenie poprawności funkcjonowania wszystkich elementów zamka drzwi,
- kontrolę i ewentualną regulację pozostałego opcjonalnego osprzętu drzwi,
- kontrolę funkcjonowania zawiasów i ich zamocowania w ościeżnicy (ew. regulacja),
- kontrolę zamocowania samozamykacza (ew. dociągnięcie śrub mocujących),
- smarowanie dostępnych elementów samozamykacza i regulatora kolejności zamykania skrzydeł,
- kontrolę osadzenia ościeżnicy (ew. dociągnięcie kotew),
- sporządzenie protokołu wykonania przeglądu.

Przeprowadzenie przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych właściciel budynku zleca firmie serwisowej. Dokumentację, w tym protokoły z dokonanych przeglądów i konserwacji przechowuje Kierownik.

6. Zabezpieczenie przeciwpożarowe prac pożarowo – niebezpiecznych

6.1. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

Niedopuszczalne jest prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp. w pomieszczeniach oraz sąsiednich, w których znajdują się materiały łatwo zapalne.

Przygotowanie budynku, pomieszczenia, urządzenia, instalacji do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, polega w szczególności na :

- oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub znajdujących się w palnych opakowaniach,
- zabezpieczeniu przed działaniem temperatury (np. odprysków spawalniczych) materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, np. osłonięcie ich kocami gaśniczymi, arkuszami blachy itp.,
- sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego, bądź odprysków spawalniczych nie wymagają lokalnych zabezpieczeń,

- uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
- zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajduje się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
- sprawdzeniu, czy w miejscach planowanych prac lub pomieszczeniach sąsiednich nie wykonywano operacji z cieczami łatwopalnymi w czasie prac malarskich, lub innych przy użyciu substancji łatwopalnych,
- przygotowaniu w miejscu wykonywania prac sprzętu i materiałów służących do ich zabezpieczenia m.in. napełnionych wodą, metalowych pojemników na rozgrzane odpadki elektrod, drutu spawalniczego itp., materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego itp.,
- zapewnieniu stałej drożności przejść, wyjść i dojeżdż ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację możliwych źródeł pożaru.

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w obiekcie, pomieszczeniu, a także w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono zarzewi ognia w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt używany podczas prac (np. sprzęt spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

Kontrolę taką należy ponowić po upływie czterech godzin, a w razie konieczności po ośmiu godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, a używany sprzęt powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością spowodowania pożaru.

6.2. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo

Kierownik lub wyznaczona przez niego osoba i kierownik grupy robót firmy wykonującej prace niebezpieczne pożarowo jako odpowiedzialne do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinny w szczególności:

- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo, wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczenia, czy stanowiska pracy zawarte w „protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego prac” lub „zezwoleniu na rozpoczęcie prac”,

- sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowiska prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
- wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

6.3. Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo

Do obowiązków **wykonawcy** prac należy w szczególności :

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania i rozprzestrzeniania pożaru,
- ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego” i „zezwoleniu na prowadzenie prac”,
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- wyposażenie stanowisk pracy prowadzących prace niebezpieczne pożarowo w podręczny sprzęt gaśniczy i sprawdzenie przed rozpoczęciem pracy, czy sprzęt ten znajduje się w wyznaczonym miejscu,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- poinstruowanie pracowników wykonujących prace niebezpieczne pożarowo o obowiązkach i wymaganiach przeciwpożarowych dla realizowanego rodzaju prac,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków zagrażających powstaniem pożaru lub jego rozprzestrzenianiem oraz zgłoszenia tego faktu przełożonemu,
- informowanie bezpośredniego przełożonego o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, a także o ewentualnych przypadkach powstania pożaru ugaszonego w czasie prac,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy poszczególnych stanowisk pracy i ich otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas prac nie zainicjowano pożaru.

Prace pożarowo niebezpieczne, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia (spawanie, cięcie) prowadzone wewnątrz obiektu, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu. Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych wydaje Kierownik wg. wzoru ustalonego w załączniku.

7. Zasady postępowania w czasie zagrożenia oraz sprawdzenie organizacji ewakuacji.

7.1. Instrukcja postępowania pracowników na wypadek pożaru

Każdy pracownik(ca), który zauważy pożar obowiązany jest :

- ostrzec najbliższego współpracownika(ce) o zaistniałym zdarzeniu,
- poinformować niezwłocznie o zdarzeniu **Dyrektora wydziału lub osobę go zastępującą.**
- **Dyrektor wydziału** informuje **Kierownika**
- wykonać przydzielone zadania na czas pożaru,
- podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

7.2. Instrukcja postępowania osób postronnych na wypadek pożaru

Każdy, kto zauważy pożar obowiązany jest :

- ostrzec osoby z jego otoczenia o zaistniałym zdarzeniu,
- poinformować niezwłocznie o zdarzeniu najbliższego **pracownika**,
- niezwłocznie najkrótszą drogą opuścić budynek,
- podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

7.3. Podstawowe zasady zachowania się w czasie pożaru

a) w czasie pożaru należy przestrzegać następujących zasad :

- zdecydowanie przeciwdziałać panice,
- nie podejmować prób ubierania się i zabierania jakichkolwiek przedmiotów,
- wychodząc z pomieszczenia należy zamknąć okna, a następnie drzwi,
- przechodząc przez strefę zadymioną przyjąć pozycję pochyloną (jak najniżej podłogi),
- przechodząc należy poruszać się szybkim krokiem bez podbiegania i wyprzedzania innych osób,
- nie próbować gasić ognia, którego nie jest się w stanie opanować,
- sprzęt przeciwpożarowy uruchamiać bezpośrednio przy „ognisku” pożaru,
- nie przechodzić w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji oraz nie zatrzymywać się i nie tamować ruchu w inny sposób,
- w czasie schodzenia klatką schodową szybkość poruszania się dostosować do szybkości osób poprzedzających,
- osoby, które uległy panice należy przywołać do porządku lub wyprowadzić poza teren zagrożenia i udzielić pomocy medycznej,
- po opuszczeniu budynku przejść do wyznaczonego miejsca i czekać na sprawdzenie stanu osobowego przez wyznaczoną osobę,
- w czasie akcji ratowniczo-gaśniczej, należy podporządkować się kierującemu tą akcją.

7.4 Wykaz telefonów alarmowych

- **Telefon alarmowy służb ratowniczych** **112**
- Pogotowie ratunkowe **999**
- Straż pożarna **998**
- Policja **997**
- Pogotowie wod.-kan. **994**
- Pogotowie gazowe **992**
- Pogotowie energetyczne **991**

Powiadamiając jedną z w/w instytucji o zagrożeniu należy podać :

- imię i nazwisko,
- numer telefonu własnego,
- adres zdarzenia i krótką jego charakterystykę.

UWAGA!

Po przyjęciu zgłoszenia odczekać około 1 minuty na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.

7.5. Organizacja ewakuacji

Dla sprawnego przebiegu ewakuacji ustala się następujące zasady :

a) decyzja o ewakuacji

- decyzję o ewakuacji w związku z zaistniałym pożarem podejmuje **Kierownik lub osoba go zastępująca**. O decyzji należy poinformować **Prezydenta Miasta Rzeszowa**.

Alarm o rozpoczęciu ewakuacji rozgłaszany jest ustnie przez: **pracowników(cę) wyznaczonych przez Kierownika**.

Przykładowy komunikat alarmu o rozpoczęciu ewakuacji winien brzmieć „**Uwaga! w budynku na parterze powstał pożar. Proszę niezwłocznie wyjść z budynku i skierować się do punktu ewakuacji. Proszę zachować spokój**”

- w pierwszej kolejności ewakuować się powinny osoby przebywające w tym pomieszczeniu, w którym powstał pożar lub wystąpiło inne zagrożenie następnie z pomieszczeń, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń usytuowanych na tej samej kondygnacji, a następnie z pozostałej części budynku,

Przyjmuje się, że ewakuacja ludzi z budynku zostaje ogłoszona natychmiast w następujących przypadkach:

- wykrycia pożaru;

- informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w budynku;
- informacji o innym zdarzeniu, które stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi na skutek występowania substancji trujących lub w inny sposób szkodliwych dla ludzi.

Ewakuacja może być zarządzana również w przypadku zdarzenia powstałego poza budynkiem (np. wypadek drogowy pojazdu z materiałem niebezpiecznym pożarowo lub toksycznym w sąsiedztwie budynku).

b) drogi i kierunki ewakuacji

Z budynku ewakuacja z poszczególnych kondygnacji odbywa się:

- z parteru: korytarzami do najbliższych wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz,
- z I piętra: korytarzami poprzez klatkę schodową do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz,
- z II piętra: korytarzami poprzez klatkę schodową do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz,
- z III piętra: korytarzami poprzez klatkę schodową do wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz,

c) zadania związane z ewakuacją

Za nadzór nad organizacją i przebiegiem ewakuacji pracowników oraz petentów z budynku do „punktu ewakuacyjnego”, odpowiedzialny jest **Kierownik lub osoba go zastępująca**.

Za przeprowadzenie ewakuacji pracowników poszczególnych wydziałów odpowiedzialni są **Dyrektorzy Wydziałów**.

Za zorganizowanie „punktu ewakuacyjnego” którym jest: plac od strony wschodniej budynku odpowiedzialny jest **pracownik wyznaczony przez Kierownika**. Proponuje się aby po rozpoczęciu ewakuacji przebywał on na zewnątrz budynku, wskazując ewakuowanym lokalizację „punktu ewakuacyjnego” oraz miejsca ustawienia.

W przypadku przybycia na miejsce jednostki Straży Pożarnej w trakcie prowadzonej ewakuacji, **Kierownik** zobowiązany jest do złożenia dowódcy, krótkiej informacji o przebiegu ewakuacji i organizacji „punktu ewakuacyjnego”.

Po zakończeniu ewakuacji **Kierownik** powinien udać się do „punktu ewakuacyjnego” i sprawdzić stan osobowy konfrontując go z ilością osób przebywających w danym dniu oraz porze w budynku. Informacje na temat ilości osób podają Dyrektorzy wydziałów.

d) zadania związane z akcją ratowniczą

Za powiadomienie straży pożarnej, pogotowia, policji bądź innych służb ratowniczych i technicznych odpowiedzialny jest **pracownik Oddziału Gospodarczego wyznaczony przez Kierownika**.

Za gaszenie pożaru w I fazie jego rozwoju odpowiedzialni są pracownicy znajdujący się najbliżej ogniska pożaru oraz pracownicy „pionu technicznego”.

Uwaga !

W żadnym przypadku nie należy prowadzić ewakuacji mienia.

f) sposoby praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji

Alarmy ewakuacyjne próbne stanowią praktyczną formę ćwiczeń ewakuacyjnych. Zgodnie z §17 ust.2 Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 roku, nr 109, poz. 719)

Ćwiczenia ewakuacyjne w budynku należy przeprowadzać co najmniej 1 raz na dwa lata

Praktyczne sprawdzenie warunków ewakuacji ma na celu ocenę przygotowania do sytuacji rzeczywistego zagrożenia, a także wyrobienie w przebywających w nim osób nawyków reagowania w przypadku zaistnienia realnego zagrożenia. Dlatego ćwiczenie należy przeprowadzać w czasie gdy obiekt normalnie funkcjonuje, a na jego terenie przebywa pełna, wynikająca z codziennej eksploatacji liczba ludzi.

Pierwszą i nadrzędną zasadą praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji jest przeprowadzenie jej w najmniej spodziewanym dla użytkowników momencie. Wskazane jest wcześniejsze przeprowadzenie odpowiedniego szkolenia. Szkolenie to powinno być zakończone przeprowadzeniem 1 lub 2 alarmów o mniej oficjalnym charakterze, które wpoją w stałych użytkowników podstawowe nawyki i zachowanie się w takich sytuacjach.

Podczas ewakuacji należy zwrócić uwagę na następujące elementy ćwiczenia:

- czy sygnał o ewakuacji dotarł do wszystkich ludzi ,
- czy wszyscy pracownicy natychmiast przerwali pracę i rozpoczęli ewakuację,
- czy ewakuacja odbywała się zgodnie z wyznaczonymi drogami i kierunkami,

- czy w monitorowanym obszarze zadziałały wszystkie urządzenia techniczne służące do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi przebywających w obiekcie takie jak np.: oświetlenie ewakuacyjne, drzwi pożarowe, itp.

Ponadto należy:

- odnotować czas w jakim opuszczono budynek, odnotować wszelkie zauważone nieprawidłowości,
- sporządzić wykaz osób, które nie zastosowały się do polecenia ewakuacji, przystąpiły do niej w sposób opieszwały lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały.

Osoby, które nie opuściły budynku pomimo ogłoszenia jego ewakuacji, czyniły to w sposób opieszwały lub w jakikolwiek sposób tę ewakuację utrudniały lub zakłócały, powinny złożyć wyczerpujące wyjaśnienie o powodach swojego postępowania.

Dokumentacja ćwiczeń

Dokumentacja powinna zawierać:

- datę i godzinę przeprowadzonego ćwiczenia ewakuacyjnego;
- sposób ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego;
- liczbę ewakuowanych osób (określoną np. na podstawie list obecności pracowników) wraz ze wskazaniem, jaki ta liczba stanowi stosunek procentowy do pełnej, zakładanej liczby osób przebywających w obiekcie;
- czas ewakuacji poszczególnych kondygnacji (lub innych obszarów bądź stref, na które podzielony jest obiekt);
- czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia budynku przez główne strumienie ludzi;
- całkowity czas ewakuacji całego obiektu mierzony od momentu ogłoszenia alarmu do chwili opuszczenia go przez wszystkich użytkowników (z wyjątkiem osób prowadzących ćwiczenie);
- wnioski podsumowujące ćwiczenie, obejmujące między innymi:
 - ocenę drożności i równomierności rozłożenia natężenia strumieni ludzi na głównych drogach ewakuacyjnych (końcowe odcinki korytarzy, klatki schodowe, wyjścia),
 - ocenę skuteczności ogłaszanego alarmu, określającą odsetek osób, do których nie dotarła informacja o alarmie wraz podaniem przyczyn tego faktu,
 - ocenę stanu zadziałania wszystkich związanych z ćwiczeniem urządzeń technicznych,
 - zamierzenia które należy przedsięwziąć aby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości, a tym samym poprawić warunki ewakuacji ludzi z budynku,
- kopię pisma (adresowanego do Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie) o planowanych ćwiczeniach ewakuacyjnych.

8. Szkolenia przeciwpożarowe

Dla pracowników należy zorganizować szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązkiem pracownika jest udział w takim szkoleniu. Kierownik powinien posiadać informacje o przeszkoleniu pracowników wszystkich podmiotów prowadzących działalność na terenie budynku.

Program szkolenia przeciwpożarowego obejmuje:

- obowiązujące przepisy i instrukcje przeciwpożarowe;
- przyczyny powstania i rozprzestrzeniania się pożarów wynikające ze specyfiki budynku;
- zasady, sposoby i środki alarmowania na wypadek powstania pożaru;
- ogólne zasady postępowania w razie powstania pożaru oraz sposoby jego zwalczania;
- obsługę gaśnic oraz prowadzenie akcji ratowniczo gaśniczej;
- zasady ewakuacji ludzi oraz mienia, miejsca składowania i sposoby zabezpieczenia ewakuowanych przedmiotów przed kradzieżą i zniszczeniem.

Przykładowy Program Szkolenia stanowi załącznik nr 2.

Ustala się następujące rodzaje szkolenia przeciwpożarowego:

- **wstępne przeszkolenie** (instruktaż) pracowników nowo przyjętych,
- **szkolenie podstawowe** (powtarzane **co 3 lata**).

Wstępne przeszkolenie pracowników polega na zapoznaniu z podstawowymi przepisami przeciwpożarowymi i zasadami postępowania w przypadku pożaru oraz alarmowania straży pożarnej a także z ważniejszymi postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Każdy z pracowników, który zapoznał się z instrukcją zobowiązany jest do podpisania oświadczenia wg wzoru – załącznik nr 1.

Szkolenie podstawowe każdego pracownika powinno być przeprowadzone jednorazowo w okresie do 1-ego miesiąca od podjęcia pracy, najlepiej bezpośrednio po zatrudnieniu.

Zaleca się, aby ponowne szkolenia okresowe przeprowadzać **co dwa 3 lata** lub w przypadku:

- zmiany funkcji, przeznaczenia obiektu,
- stwierdzenia podczas kontroli nieznanomości przez pracowników przepisów przeciwpożarowych,
- niezachowania zasad bezpieczeństwa pożarowego przez pracowników,
- po wystąpieniu pożaru.

Do prowadzenia szkolenia przeciwpożarowego uprawnione są wyłącznie osoby określone w Art. 4, pkt 2a i 2b Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej.

Po ukończeniu szkolenia każdy uczestnik powinien wykazać się znajomością postępowania na wypadek pożaru i otrzymać zaświadczenie. (przykładowy wzór stanowi załącznik nr 3)

9. Odpowiedzialność za nie przestrzeganie przepisów z zakresu bezpieczeństwa pożarowego

Art. 163 KK § 1. Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
- 2) zawalenia się budowli, zalewu albo obsunięcia się ziemi, skał lub śniegu,
- 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących,
- 4) gwałtownego wyzwolenia energii jądrowej lub wyzwolenia promieniowania jonizującego,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Naruszenia zasad ochrony przeciwpożarowej stanowią wykroczenie z art. 82 Kodeksu wykroczeń.

§ 1. Kto dokonuje czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, polegających na:

- 1) niedozwolonym używaniu otwartego ognia, paleniu tytoniu i stosowaniu innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów palnych,
- 2) wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez ich wymaganego zabezpieczenia,

- 3) używaniu instalacji, urządzeń i narzędzi niepoddanych wymaganej kontroli lub niesprawnych technicznie albo użytkowaniu ich w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia,
 - 4) garażowaniu pojazdu silnikowego w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu z nieopóźnionym zbiornikiem paliwa i nieodłączonym na stałe zasilaniem akumulatorowym,
 - 5) składowaniu materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczaniu przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
 - 6) składowaniu materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach lub na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
 - 7) składowaniu materiałów palnych pod ścianami obiektu bądź przy granicy działki, w sposób naruszający zasady bezpieczeństwa pożarowego,
 - 8) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, kurków głównej instalacji gazowej, a także wyjść ewakuacyjnych oraz okien dla ekip ratowniczych,
 - 9) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 2. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisów o ochronie przeciwpożarowej do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu, nie dopełnia obowiązków polegających na:

- 1) zapewnieniu osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie odpowiednich warunków ewakuacji,
- 2) wyposażeniu obiektu lub terenu w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) utrzymywaniu urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
- 4) umieszczeniu w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz wymaganych informacji,
- 5) oznakowaniu obiektu odpowiednimi znakami bezpieczeństwa,
- 6) utrzymywaniu dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- 7) zapewnieniu usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych,

8) zachowaniu pasa ochronnego o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej, wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

§ 5. Kto w inny sposób nieostrożnie obchodzi się z ogniem, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

10. Wykaz załączników

- Załącznik nr 1. Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.
- Załącznik nr 2. Program szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Załącznik nr 3. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
- Załącznik nr 4a. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych.
- Załącznik nr 4b. Zezwolenie na wykonywanie prac niebezpiecznych-pożarowo.
- Załącznik nr 5. Zarządzenie wprowadzające Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego.**

Opracowanie:

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem(am) się z postanowieniami zawartymi w *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* dla budynku UM w Rzeszowie Plac Ofiar Getta 7 i zobowiązuję się je przestrzegać.

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	DATA	PODPIS
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			

ZATWIERDZAM:

.....
(Data, podpis, pieczęć Kierownika)

PROGRAM SZKOLENIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ

Tematyka szkolenia:

1. Podstawowe przepisy prawne w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
2. Ogólne zasady ochrony przeciwpożarowej.
3. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru w budynku.
4. Obowiązki pracowników w zakresie przestrzegania przepisów pożarowych.
5. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru, drogi i środki ewakuacji.
6. Techniczne systemy zabezpieczenia przeciwpożarowego - rodzaj, opis działania, wpływ na bezpieczeństwo ludzi.
7. Sprzęt gaśniczy - rozmieszczenie, zastosowanie i sposób użycia gaśnic i hydrantów.
8. Omówienie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego i Instrukcji Alarmowania Straży.
9. Sposoby alarmowania straży pożarnej.
10. Zasady kierowania akcją ratowniczą (ewakuacja, gaszenie pożaru).

Rzeszów, dnia _____ roku

.....
/organizator szkolenia-pieczęć/

ZAŚWIADCZENIE
O UKOŃCZENIU SZKOLENIA
Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Niniejszym zaświadcza się, że w dniu _____ roku
Pan(i) _____ - pracownik _____
został(a) przeszkolony(a) na szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej w oparciu
o *Program Szkolenia Przeciwpożarowego*.

.....
/podpis osoby przeszkolonej/

Szkolenie przeprowadził:

.....
(imię, nazwisko prowadzącego szkolenie)

PROGRAM
SZKOLENIA W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ
dla _____

1. Podstawowe przepisy prawne w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
2. Ogólne zasady ochrony przeciwpożarowej.
3. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru w budynku.
4. Obowiązki pracowników w zakresie przestrzegania przepisów pożarowych.
5. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru, drogi i środki ewakuacji.
6. Techniczne systemy zabezpieczenia przeciwpożarowego - rodzaj, opis działania, wpływ na bezpieczeństwo ludzi.
7. Sprzęt gaśniczy - rozmieszczenie, zastosowanie i sposób ich użycia.
8. Omówienie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego i Instrukcji Alarmowania Straży.
9. Sposoby alarmowania straży pożarnej.

.....
(podpis)

PROTOKÓŁ

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych (prac spawalniczych)

1. Nazwa pomieszczenia lub miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac
.....
.....
2. Rodzaj zagrożenia pożarowego, (zagrożenia wybuchem) oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w miejscu (pomieszczeniu) przewidywanych prac
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych (ich palność) występujących w rejonie przewidywanych prac
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac (niepotrzebne skreślić)
.....
.....
5. Ilość i rodzaje dodatkowych gaśnic lub kocy gaśniczych do zabezpieczenia prac niebezpiecznych
.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania Straży Pożarnej oraz imię i nazwisko pracownika odpowiedzialnego za alarmowanie straży pożarnej w przypadku zaistnienia pożaru
.....
.....
7. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie zabezpieczenia przeciwpożarowego prac
.....
.....
8. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad bezpieczeństwem pożarowym w trakcie wykonywania prac
.....
.....
9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu
.....
.....

Pieczęć

Podpis pracownika sporządzającego protokół

data.....

.....

ZEZWOLENIE Nr

na wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce wykonywania prac.....
/nazwa pomieszczenia lub miejsca /

2. Rodzaj pracy
/spawanie, ciecie, zgrzewanie opalanie/

3. Czas pracy, data: od godz. do godz.

4. Zagrożenie pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy.....
.....
/określić z czego wynika/

5. Sposób zabezpieczenia prac przed możliwością zainicjowania pożaru lub wybuchu.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe.....

b) BHP

c) Inne

7. Sposób wykonywania pracy
.....
.....

8. Odpowiedzialni za^{*/}:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac:

Nazwisko Wykonano Podpis, data.....

b) wyłączenie spod napięcia urządzeń lub instalacji:

Nazwisko Wykonano Podpis, data.....

c) dokonanie analizy stężenia par, gazów, pyłów:

Nazwisko Wykonano Podpis, data.....

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko..... Przyjąłem do wykonania Podpis....., data.....

e) w miejscu pracy występują niebezpieczne /nie, tak/^{*/} stężenia (podać rodzaj substancji i wielkość stężenia)

^{*/} Uwaga: niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót: /zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8/

.....
/podpis wypisującego/

.....
/podpis odpowiedzialnego /

10. Pracę zakończono dnia: godz.: wykonał

11. Stanowisko pracy i otoczenie sprawdzono nie stwierdzając zaniedbań mogących zainicjować pożar:

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....
/imię, nazwisko, podpis, data/

.....
/imię, nazwisko, podpis, data/

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE NR

z dnia.....2017 roku

w sprawie wprowadzenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

§1

Działając zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej tekst jednolity (Dz. U. z 2017 roku, poz. 736), w związku z § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 roku, nr 109, poz.719), w celu określenia sposobów postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia na terenie i budynku biurowego Urzędu Miasta Rzeszowa, Rzeszów Plac Ofiar Getta 7 wprowadzam w życie Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego stanowiącą załącznik do niniejszego Zarządzenia.

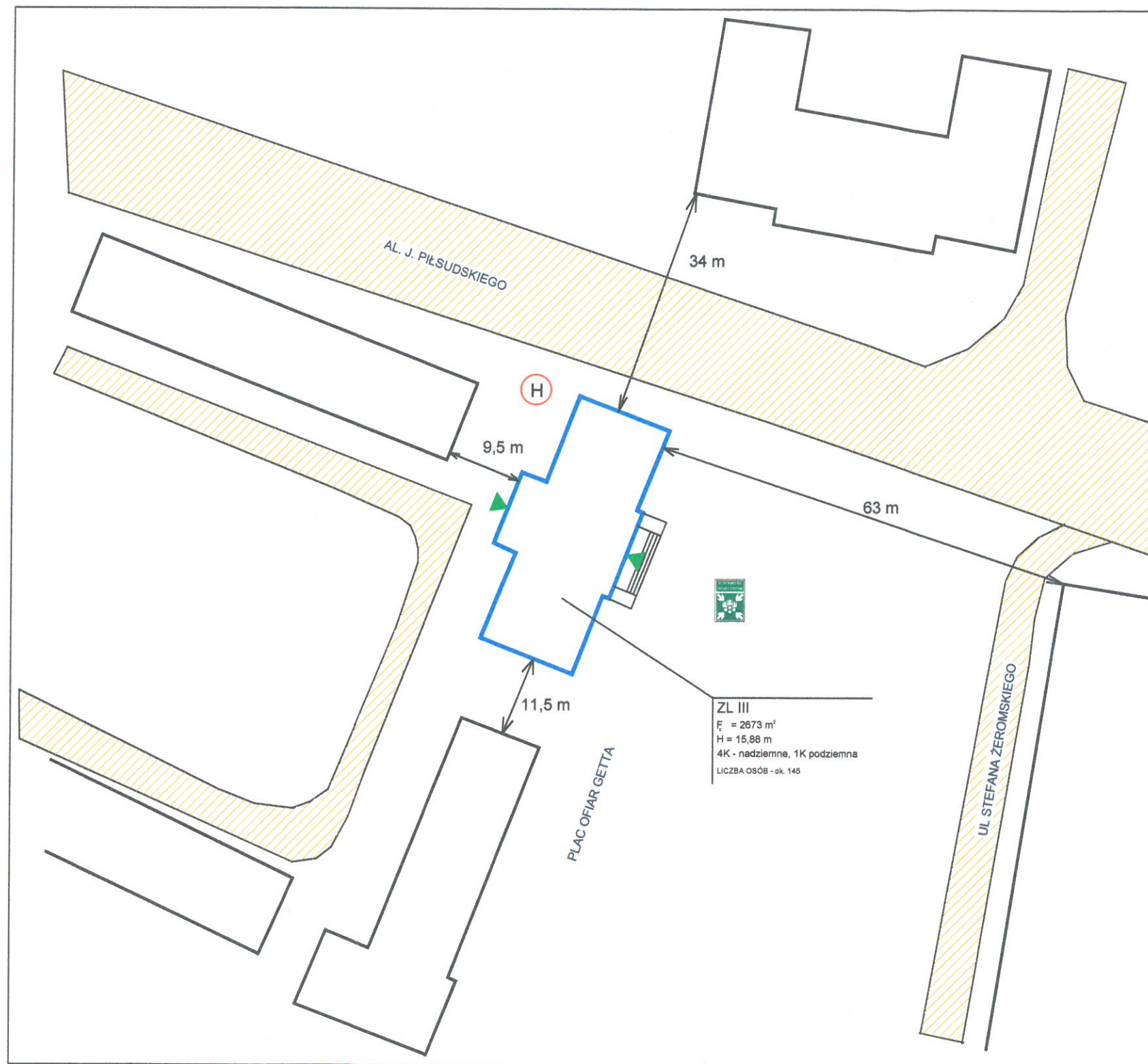
§2

Zobowiązuję wszystkich pracowników do zapoznania się z treścią Instrukcji, oraz do stałego przestrzegania zawartych w niej ustaleń.

§4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

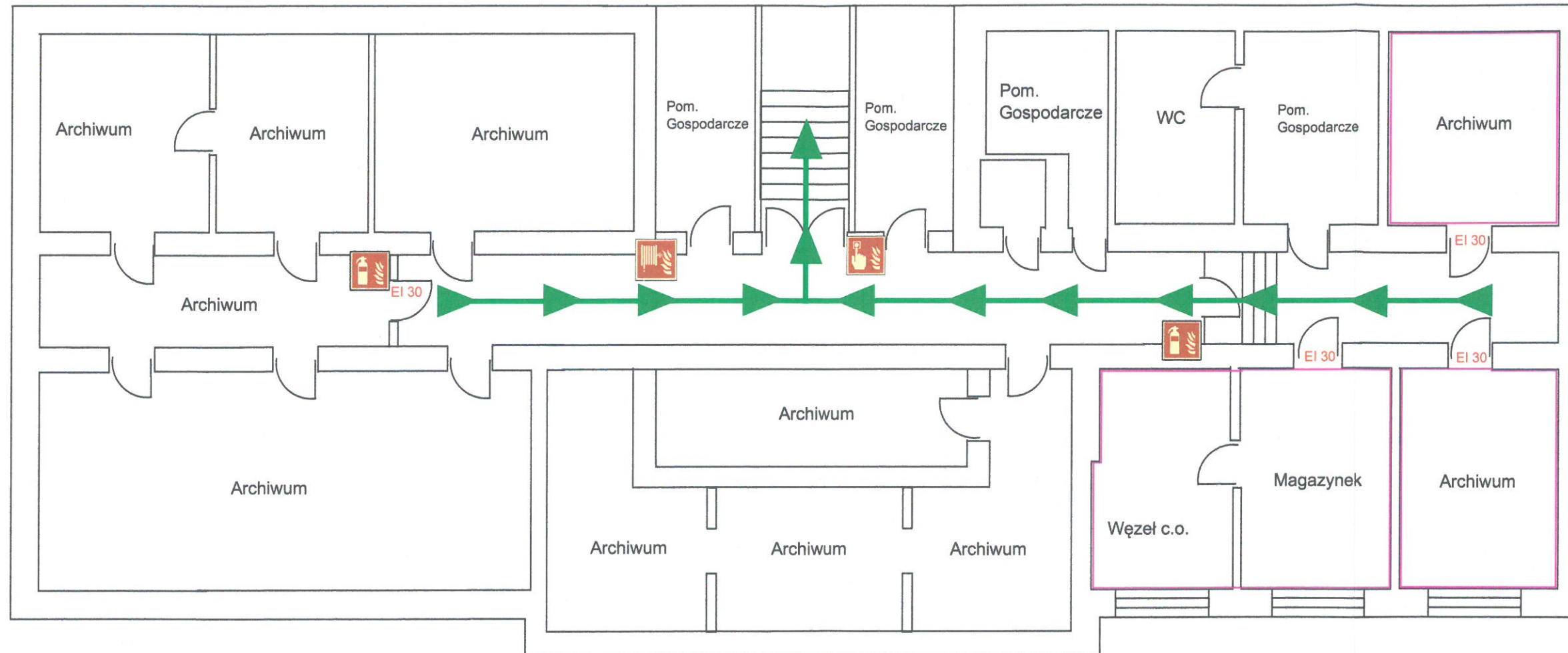
.....
/Podpis i pieczęć Kierownika/

LEGENDA

- Budynek objęty opracowaniem
- Drogi dojazdowe,
- Hydrant
- Wejście do budynku
- Punkt ewakuacji

Obiekt: BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7		
Nazwa rysunku: DROGI DOJAZDOWE, ODLEGŁOŚCI OD OBIEKTÓW SĄSIADUJACYCH ZAOPATRZENIE W WODĘ,	CZERWIEC 2017	ZAGOSP. TERENU
Opracował: mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA	Podpis:	Nr rysunku: 1

LEGENDA

	Gaśnica		Przeciwpożarowy wyciąg prądu
	Hydrant wewnętrzny	(2)	Liczba osób w pomieszczeniu
	Granica strefy pożarowej		Ręczny ostrzegacz pożarowy
	Kierunek ewakuacji		Pomieszczenia „zamknięta pożarowo”
	Wyjście ewakuacyjne		Centrala Systemu Sygnalizacji Pożaru

ZL III

$F_r = 353,83 \text{ m}^2$

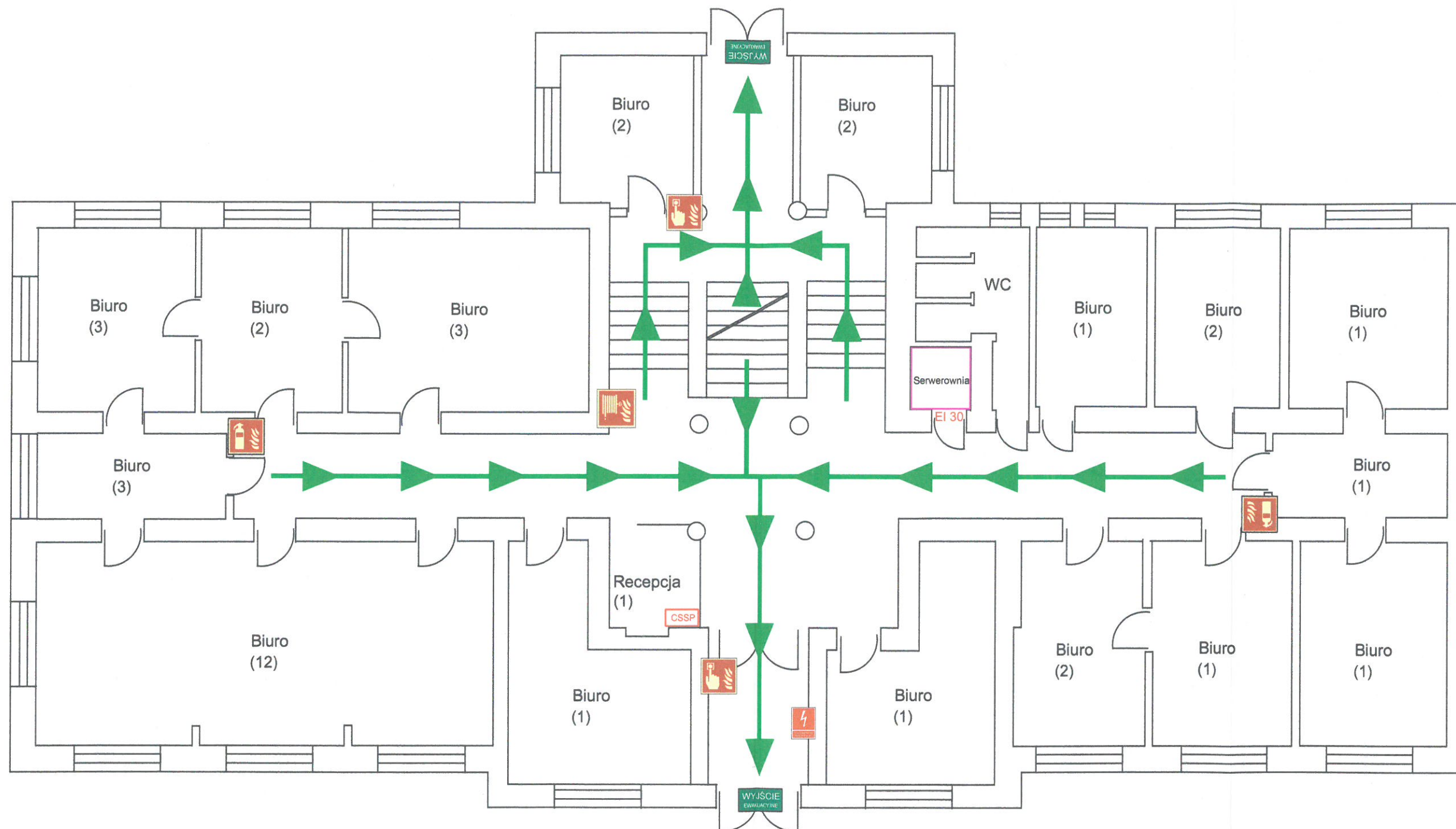
H = 15,88 m

4K - nadziemne, 1K podziemna

LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI - 0 osób

Qd w archiwach ok. 1000 MJ/m²

Obiekt:			BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7	
Nazwa rysunku:			ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ P.POŻ., KIERUNKI EWAKUACJI, PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE	CZERWIEC 2017
Opracował:			mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA	Nr rysunku: 2

LEGENDA

	Gaśnica		Przeciwpozarowy wyłącznik prądu
	Hydrant wewnętrzny	(2)	Liczba osób w pomieszczeniu
	Granica strefy pożarowej		Ręczny ostrzegacz pożarowy
	Kierunek ewakuacji		Pomieszczenia „zamknięta pożarowo”
	Wyjście ewakuacyjne,		Centrala Systemu Sygnalizacji Pożaru

ZL III

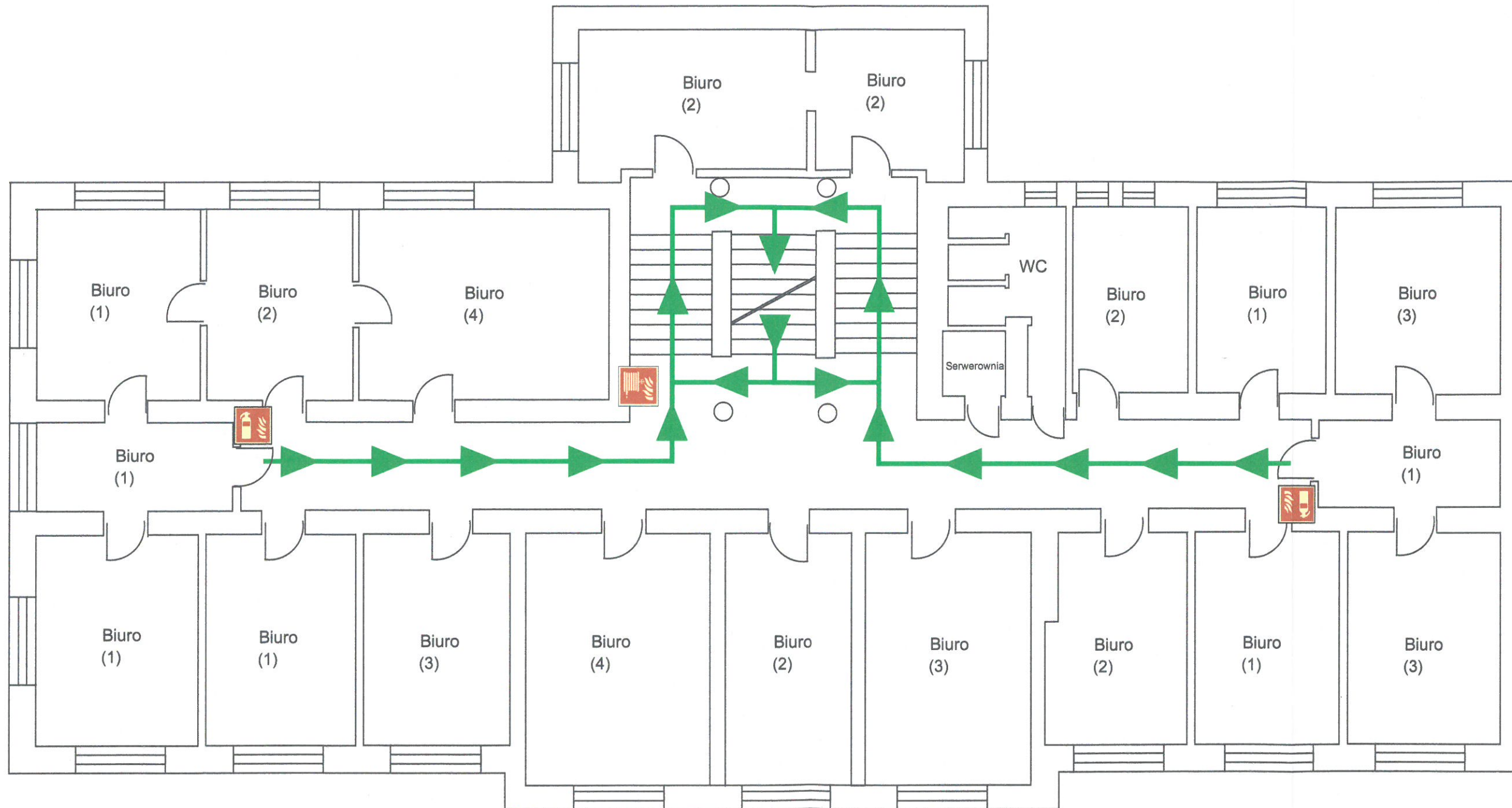
$F_k = 444,95 \text{ m}^2$

H = 15,88 m

4K - nadziemne, 1K podziemna

LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI - 39 osób

Obiekt: BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7			
Nazwa rysunku: ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ P.POŻ., KIERUNKI EWAKUACJI, PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE		CZERWIEC 2017	RZUT PARTERU
Opracował: mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA		Podpis: 	Nr rysunku: 3

LEGENDA

	Gaśnica		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
	Hydrant wewnętrzny	(2)	Liczba osób w pomieszczeniu
	Granica strefy pożarowej		Ręczny ostrzegacz pożarowy
	Kierunek ewakuacji		Pomieszczenia „zamknięta pożarowo”
	Wyjście ewakuacyjne		Centrala Systemu Sygnalizacji Pożaru

ZL III

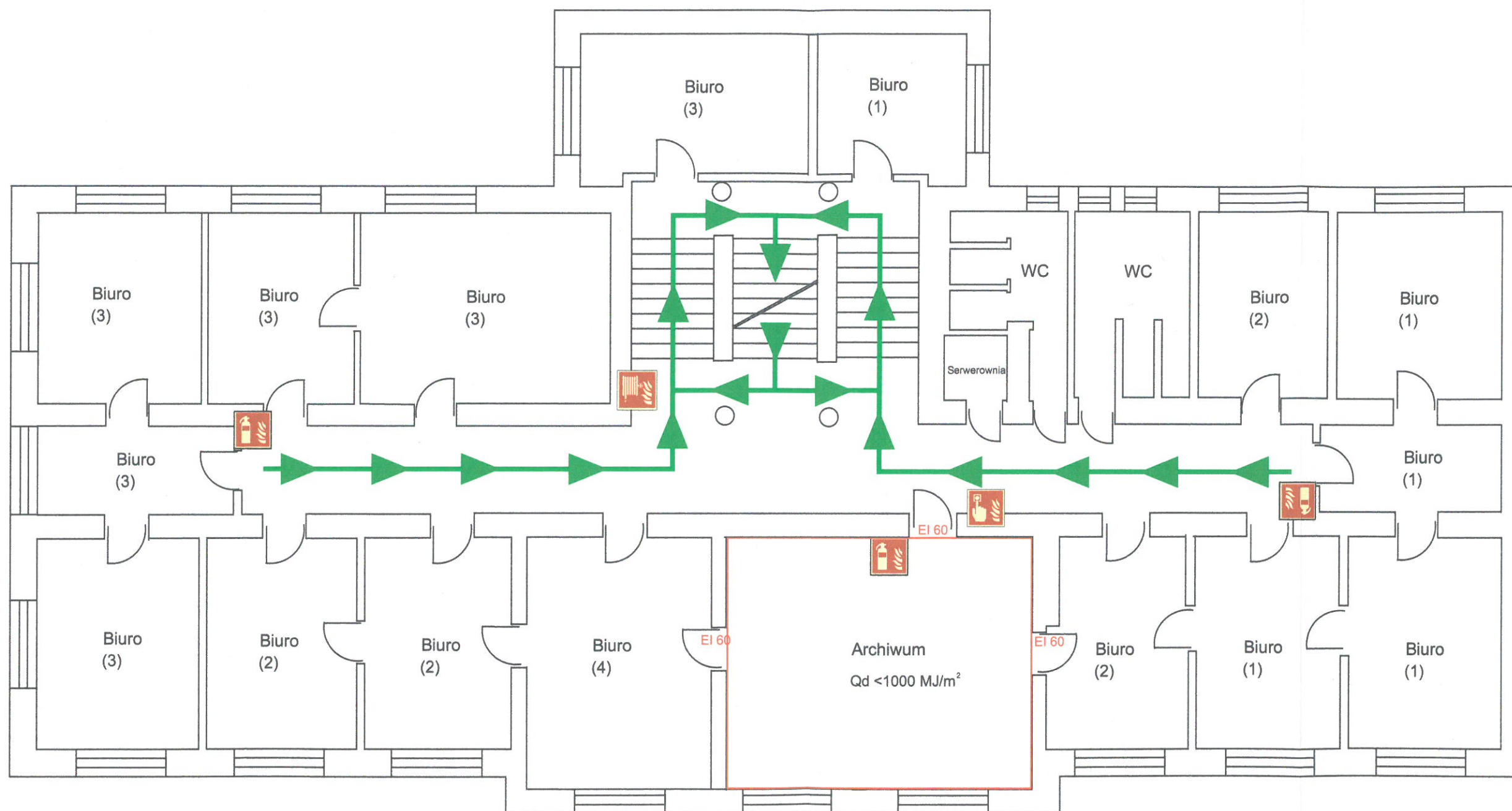
$F_r = 456,97 \text{ m}^2$

H = 15,88 m

4K - nadziemne, 1K podziemna

LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI - 39 osób

Obiekt: BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7		
Nazwa rysunku: ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ P.POŻ., KIERUNKI EWAKUACJI, PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE	CZERWIEC 2017	RZUT I PIĘTRA
Opracował: mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA	Podpis: 	Nr rysunku: 4

LEGENDA

	Gaśnica		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
	Hydrant wewnętrzny	(2)	Liczba osób w pomieszczeniu
	Granica strefy pożarowej		Ręczny ostrzegacz pożarowy
	Kierunek ewakuacji		Pomieszczenia „zamknięta pożarowo”
	Wyjście ewakuacyjne		Centrała Systemu Sygnalizacji Pożaru

ZL III

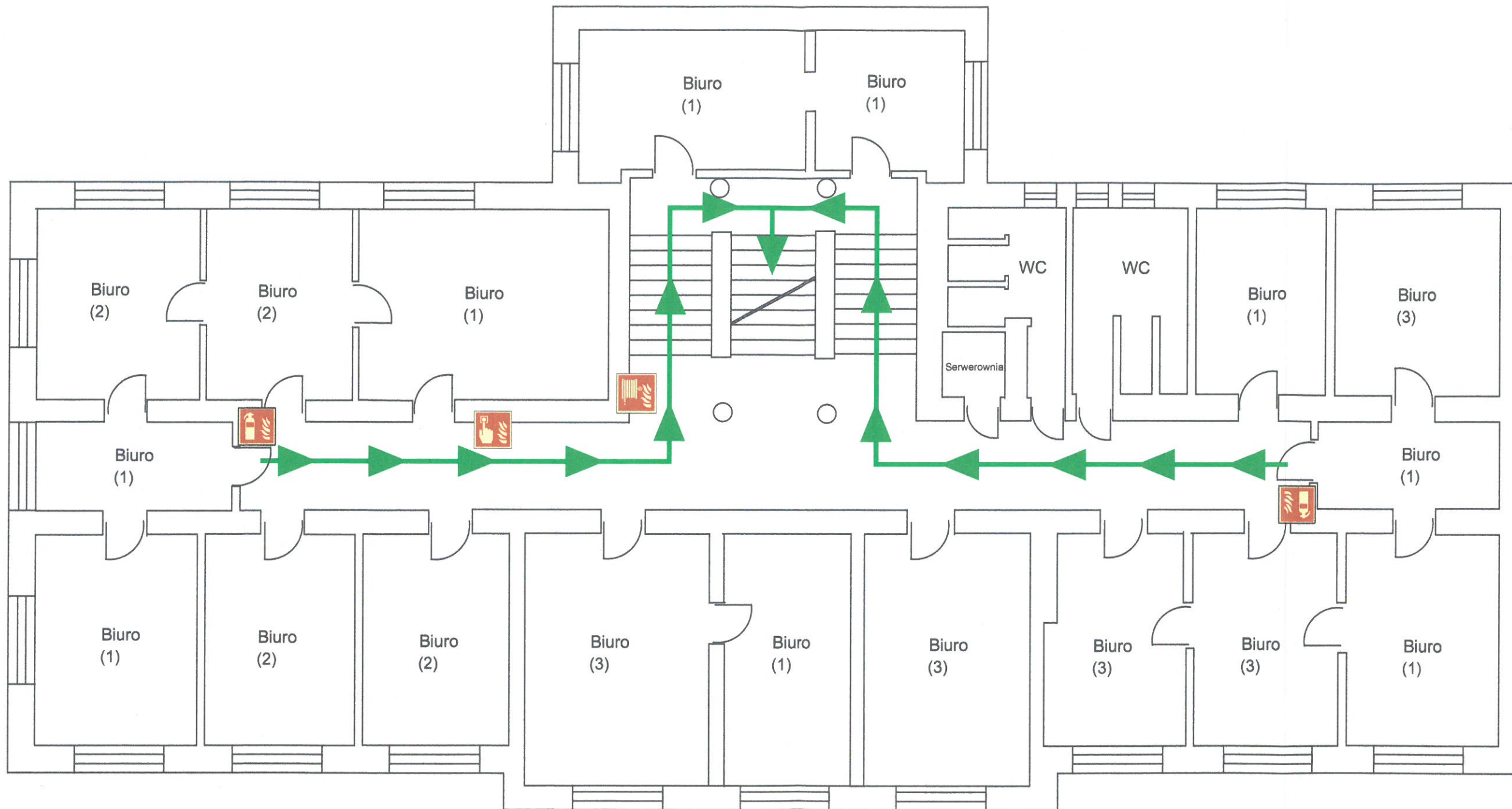
$F_k = 443,97 \text{ m}^2$

H = 15,88 m

4K - nadziemne, 1K podziemna

LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI - 35 osób

Obiekt: BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7		
Nazwa rysunku: ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ P.POŻ., KIERUNKI EWAKUACJI, PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE	CZERWIEC 2017	RZUT II PIĘTRA
Opracował: mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA	Podpis: 	Nr rysunku: 5

LEGENDA

	Gaśnica		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
	Hydrant wewnętrzny	(2)	Liczba osób w pomieszczeniu
	Granica strefy pożarowej		Ręczny ostrzegacz pożarowy
	Kierunek ewakuacji		Pomieszczenia „zamknięta pożarowo”
	Wyjście ewakuacyjne		Centrala Systemu Sygnalizacji Pożaru

ZL III

$F_k = 443,97 \text{ m}^2$
 $H = 15,88 \text{ m}$
 4K - nadziemne, 1K podziemna
 LICZBA OSÓB NA KONDYGNACJI - 32 osoby

Obiekt: BUDYNEK BIUROWY URZĘDU MIASTA RZESZOWA RZESZÓW UL. OFIAR GETTA 7		
Nazwa rysunku: ROZMIESZCZENIE URZĄDZEŃ P.POŻ., KIERUNKI EWAKUACJI, PODZIAŁ NA STREFY POŻAROWE	CZERWIEC 2017	RZUT III PIĘTRA
Opracował: mgr inż. ŁUKASZ SKAŁA	Podpis: 	Nr rysunku: 6